

A COLLECTION OF STUDENT ESSAYS

“WHY DO I CHOOSE EQUALITY?”

ՁՄՆՆԱՅԸԴՅՈՆ ՉՆՉՅՈՆ ՅԻՅԵՎԸ
„ԴՆՄՈՑ ՅՈՒՐԻՅ ՕՒՆԱՆՆՄՈՒԹՅԱՆ?“

ՁԵ ՅՈՒՐԻՅ ՕՒՆԱՆՆՄՈՒԹՅԱՆ

I CHOOSE EQUALITY

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

მოსწავლეების ესეების კრებული
„რატომ ვირჩევ თანასწორობას?“

A COLLECTION OF STUDENT ESSAYS
“WHY DO I CHOOSE EQUALITY?”

მე ვირჩევ თანასწორობას

I CHOOSE EQUALITY

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

პუბლიკაცია მომზადდა კამპანიის „მე ვირჩევ თანასწორობას“ მხარდაჭერით, რომელიც ხორციელდება ევროპის საბჭოს პროექტის „დისკრიმინაციის, სიძულვილით მოტივირებული დანაშაულისა და სიძულვილის ენის წინააღმდეგ ბრძოლა საქართველოში“ ფარგლებში. მასში მოსაზრებები გამოთქმულია ავტორთა პასუხისმგებლობით და არ არის აუცილებელი ასახავდეს, ევროპის საბჭოს, საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროსა და დანიის სამეფოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს ოფიციალურ მოსაზრებებს.

ყველა უფლება დაცულია. კომუნიკაციისა და კვლევების დირექტორატის (F-67075 Strasbourg Cedex an publishing @coe.int) გამოცემთა განყოფილების წინასწარი წერილობითი თანხმობის გარეშე იკრძალება ნაშრომის რომელიმე ნაწილის თარგმნა, გამოცემა ან გავრცელება ნებისმიერი ფორმითა თუ საშუალებით, იქნება ეს ელექტრონული (CD-Rom, ინტერნეტი და ა.შ) თუ მექანიკური, მათ შორის ფოტოკოპირების მეშვეობით მისი დამახსოვრება ან ინფორმაციის შენახვისა თუ აღდგენის ნებისმიერი სისტემის გამოყენება.

This publication was prepared in the framework of the “I Choose Equality” campaign which is implemented as part of the Council of Europe co-operation project “Fight against Discrimination, Hate Crimes and Hate Speech in Georgia”. The opinions expressed in this work are the responsibility of the authors and do not necessarily reflect the official policy of the Council of Europe, Ministry of Education, Science, Culture and Sport of Georgia and Ministry of Foreign Affairs of Denmark.

All rights reserved. No part of this publication may be translated, reproduced or transmitted, in any form or by any means, electronic (CD-Rom, Internet, etc.) or mechanical, including photocopying, recording or any information storage or retrieval system, without the prior permission in writing from the Directorate of Communications (F-67075 Strasbourg Cedex or publishing@coe.int).

სარჩევი

წინასიტყვაობა	5, 9
ბერდია ალხიძე სსიპ ონის მუნიციპალიტეტის სოფელ ღების საჯარო სკოლა.....	13
თამარი ხვთისიაშვილი სსიპ გურჯაანის მუნიციპალიტეტის სოფელ ბაკურციხის საჯარო სკოლა	23
ილია დავითაძე სსიპ ქ. ბათუმის N2 საჯარო სკოლა.....	30
ელენე დოლიძე სსიპ თეიმურაზ ჯორბენაძის სახელობის ქალაქ ქობულეთის №3 საჯარო სკოლა	37
ქეთი გიგინეიშვილი სსიპ აკადემიკოს ილია ვეკუას სახელობის ფიზიკა-მათემატიკის ქალაქ თბილისის №42 საჯარო სკოლა	46
თინა თურმანიძე სსიპ ქალაქ ბათუმის N8 საჯარო სკოლა	53
გიორგი ფარასტაევი სსიპ ქალაქ გორის N7 საჯარო სკოლა	62
სალომე გუბელაძე შპს მეექვსე საავტორო სკოლა	69
მანანა ბერაია სსიპ ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტის სოფელ საჭამიასერის საჯარო სკოლა.....	76
ქრისტინა კარჩავა სსიპ ზუგდიდის მუნიციპალიტეტის სოფელ ინგირის N1 საჯარო სკოლა	81

CONTENTS

FOREWORDS	7, 11
BERDIA ALKHIDZE LEPL Public School of Village Ghebi, Oni Municipality	18
TAMARI KHVTSIASHVILI LEPL Public School of Village Bakurtsikhe, Gurjaani Municipality.....	27
ILIA DAVITADZE LEPL Batumi Public School No. 2	34
ELENE DOLIDZE LEPL Teimuraz Jorbenadze Public School No. 3 in Kobuleti	42
KETI GIGINEISHVILI LEPL Tbilisi No. 42 Public School of Physics–Mathematics Named After Academician Ilia Vekua	50
TINA TURMANIDZE LEPL Batumi Public School No. 8	58
GIORGI PARASTAEVI LEPL Gori Public School No. 7	66
SALOME GUBELADZE Ltd 6th Authorised School	73
MANANA BERAIA LEPL Public School of Village Sachamiaseri, Chokhatauri Municipality	79
KRISTINA KARCHAVA LEPL N1 Public School of Village Ingiri, Zugdidi Municipality	84

წინამდებარე გამოცემაში თავმოყრილი ესეები ქართული ახალგაზრდების პირად გამოცდილებასა და მოსაზრებებს ასახავს. ესეებში საინტერესოაა გადმოცემული თანასწორობის მნიშვნელობა, ჩანს, თუ რატომ არის აუცილებელი ახალგაზრდებში მრავალფეროვნებისა და ტოლერანტობის მუდმივი პოპულარიზაცია. ესეების კრებული გამოხატავს იმ შთაგონებას, რომელიც საფუძვლად უდევს ქართული ინსტიტუტების, სამოქალაქო ორგანიზაციებისა და ევროპის საბჭოს მიერ განხორციელებულ კამპანიას - „მე ვირჩევ თანასწორობას“.

ესეებში ასახულია საქართველოს წარსულსა და აწმყოში მრავალფეროვნებისა და ტოლერანტობის კუთხით არსებული მდგომარეობა, თავმოყრილია ქართული კულტურის, ლიტერატურისა და ისტორიის მაგალითები.

პირადი ისტორიების გაზიარება, თუ როგორ დავძლიოთ დისკრიმინაცია და დავაფასოთ ერთმანეთის განსხვავებულობა, წარმოაჩენს ჩვენ შორის არსებულ მჭიდრო კავშირებსა და უხილავ ძაფებს, რომელიც ქმნის დღევანდელი საზოგადოების მრავალფეროვნებას.

თანასწორობა გულისხმობს თითოეული ადამიანისათვის თანასწორი შესაძლებლობის უზრუნველყოფას, რათა მათ შეძლონ თავიანთი ცხოვრებისა და ნიჭის მაქსიმალურად რეალიზება. თანასწორობა, ეს არის რწმენა იმისა, რომ არავინ უნდა დაექვემდებაროს დისკრიმინაციას მათი წარმომავლობის, რწმენის, სექსუალური ორიენტაციისა თუ შემლუდული შესაძლებლობის გამო.

მსურს, მაძღოლა გადავხადო კონკურსის ყველა მონაწილეს და მივულოცო გამარჯვებულებს, რომელთა ნაშრომებიც წარმოდგენილია წინამდებარე გამოცემაში. ვიმედოვნებ, რომ ისიამოვნებთ ამ ისტორიების წაკითხვით და დადიქრდებით, თუ რატომ უნდა ავირჩიოთ ყველამ თანასწორობა.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

სწავლანა საბარძიჩ-მარკოვიჩ

დემოკრატიის ღირებურობის ხელმძღვანელი
ევროპის საბჭო

The essays by young Georgians reproduced in this publication are personal experiences and opinions which beautifully express the importance of equality and why the continued promotion of diversity and tolerance among young people is essential. This collection of essays embodies the inspiration behind the "I choose equality" campaign run by the Georgian institutions, civil society organisations and the Council of Europe.

They reflect on tolerance and diversity in Georgia today and in the past and include examples of Georgian culture, literature and history.

Sharing personal stories like these about how we can overcome discrimination and accept our differences shows the bonds that bind us together, the threads that make up the colourful tapestry that is society today.

Equality is about ensuring that every individual has an equal opportunity to make the most of their lives and talents. It is also the belief that no one should be discriminated against because of where they come from, what they believe in, who they love, or whether they have a disability.

I would like to thank all those who entered this competition and congratulate the winners whose work is featured in this publication. I hope you enjoy reading these stories and that they give you a moment to pause and reflect on why we should all choose equality.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

SNEŽANA SAMARDŽIĆ-MARKOVIĆ

DIRECTOR GENERAL OF DEMOCRACY
COUNCIL OF EUROPE

თანასწორობის ყველანაირ გამოხატულებას უდიდესი მნიშვნელობა აქვს დანიის მთავრობისთვის. მე მჯერა, რომ თანასწორობა თანამედროვე სამყაროში არსებული კომპლექსური გამოწვევების გადაჭრისკენ გადადგმული ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ნაბიჯია. ჩვენ გვჭირდება ნიჭი, სწრაფვა, ინოვაცია, თანასწორი უფლებები და შესაძლებლობები, რათა ყველამ შეძლოს საკუთარი პოტენციალის რეალიზება.

საზოგადოებებში საყოველთაო თანასწორობის უზრუნველყოფა მოითხოვს დიდ შრომას სხვადასხვა მიმართულებით. კანონმდებლობა და რეფორმა უპირველესი ნაბიჯებია, თუმცა სვლა ამით არ სრულდება. თუ გვსურს, თანასწორობის კუთხით არსებულ მრავალმხრივ გამოწვევას სწორად ვუპასუხოთ, საჭიროა, ცოდნის განმტკიცება და ცნობიერების ამაღლება ადამიანის უფლებებისა და იმ დამატებითი ღირებულებების შესახებ, რომელსაც თანასწორობა და მრავალფეროვნება ქმნის საზოგადოებაში.

დანია მოხარული და ამაყია, რომ ევროპის საბჭოს პროექტის - “დისკრიმინაციის, სიძულვილით მოტივირებული დანაშაულისა და სიძულვილის ენის წინააღმდეგ ბრძოლა” - ფარგლებში, მხარს უჭერს საქართველოში თანასწორობის დღის წესრიგს. პროექტის მიზანია არა მხოლოდ თანასწორობის რეფორმის ფორმალური ასპექტები, არამედ, ასევე, ამ მიმართულებით განათლების მიღება და ცნობიერების ამაღლება. მე მჯერა, რომ განათლება არ გულისხმობს მხოლოდ ახალგაზრდა თაობის სწავლებას, არამედ, უფროსი თაობის წარმომადგენლებმაც ყურადღებით უნდა მოვეუსმინოთ მათ და ვისწავლოთ, რა გავლენას ახდენს თანასწორობა მათ ცხოვრებასა და პირად ისტორიებზე.

ვიმედოვნებ, რომ ახალგაზრდების მიერ ამ ათ თემაში წარმოდგენილი სათქმელი ისეთივე შემეცნებითი და შთამაგონებელი იქნება თქვენთვის, როგორც ჩემთვის.

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
OF DENMARK
Danida

ჯეპე კოფოლი

დანის სამეფოს საგარეო
საქმეთა მინისტრი

Equality in all its forms remains a high priority of the Danish government, and I believe it is among the first fundamental steps toward solving the complex challenges of the modern world. We need talent, passion and innovation, and we need equal rights and opportunities for everyone to unfold their potential.

Making societies more equal for everyone requires hard work on many levels.

Legislation and reform are fundamental first steps, but the journey doesn't end there. If we are to address equality challenges in a broader perspective, we need to strengthen knowledge and education on human rights and the added value which equality and diversity can give to any society.

Denmark is happy and proud to support the equality agenda in Georgia through Council of Europe's project Fight against Discrimination, Hate Crime and Hate Speech in Georgia. This project targets not only the formal aspects of much-needed equality reforms, but also education and awareness raising. And I believe education is not only a question of teaching the young generation – the more senior of us should also listen closely when youngsters give us a chance to learn how questions of equality influence their lives and personal stories.

I hope you will find the young voices in these 10 essays as enlightening and inspirational as I did.

JEPPE KOFOD

MINISTER FOR FOREIGN AFFAIRS
OF DENMARK

**MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
OF DENMARK**
Danida

*„რომელმან შექმნა სამყარო ძალითა მით ძლიერითა,
ზეგარდმო არსნი სულითა ყვნა ზეცით მონაბერითა,
ჩვენ, კაცთა, მოგვცა ქვეყანა, გვაქვს უთვალავი ფერითა,
მისგან არს ყოვლი ხელმწიფე სახითა მის მიერითა.“*

შოთა რუსთაველი

...და ყოველივე სიბრძნით ჰქმნის

მე ობამა ვარ. გაგედიმათ? არ მიკვირს. ეს სახელი ჩემი მუქი ფერის კანის გამო შემარქვეს და ყველა სიყვარულით მეძახის. მე არ მწყინს. ან საწყენი რა არის? ბოლოს და ბოლოს, ამერიკის 44-ე პრეზიდენტის გვარს ვატარებ და ეს სასიამოვნოა. იმედია, ეს არც ბატონ ექსპრეზიდენტს ეწყინება.

ეს იმას ნიშნავს, რომ განსხვავებული და გამორჩეული ვარ. სასიამოვნოსთან ერთად, ეს საინტერესოცაა, რადგანაც, ვრწმუნდები, რომ ჩემი სოფლის მრავალფეროვნებაში ჩემი წვლილი შემაქვს. აბა, წარმოიდგინეთ, ჩემი სოფლის სტადიონზე საფეხბურთო შეჯიბრის დროს ასეთ შეძახილს რომ გაიგონებთ: „ობამა-პასი!“ დარწმუნებული ვარ აღფრთოვანდებით და მე მიგულშემატკივრებთ. ეს ხომ ჩემთვის დიდი სტიმული იქნება?

მე ეთნიკურად მრავალფეროვან კუთხეში არ ვცხოვრობ. აქ მოსახლეობის აბსოლუტური უმრავლესობა ქართველია. ამიტომ, ჩვენ-

გან განსხვავებული კულტურის წარმომადგენლებთან კომუნიკაცია არ მქონია, თუმცა კი, საინტერესო იქნებოდა. ამ დანაკლისს როგორღაც წიგნებიდან და ფილმებიდან ვივსებ. ბევრ კარგ და სასიამოვნო ამბავს გავეცანი. ბევრი მათგანი ღრმად ჩაიბეჭდა გონებაში და ჩემთვის მისაბადი მაგალითი გახდა. რამდენიმე კვირის წინ, ტელევიზორში ფილმი ვნახე - „ამბავი სურამის ციხისა.“ გაცებული ვუყურებდი ამ ფილმში გადმოცემულ მრავალფეროვნებას, თავად საინტერესო შინაარსზე რომ აღარაფერი ვთქვა. ფერებმა საოცრად მომხიბლა. მსგავსი ფერები, სიუჟეტთან მათი შეხამება არც ერთ სხვა ფილმში არ მინახავს. ნახეთ ეს ფილმი, საოცარი ფერების ფილმია.

ფილმის დასაწყისში, ტიტრებში გვარი ამოვიკითხე - რეჟისორი სერგო ფარაჯანოვი. გავოცდი, დავინტერესდი და ამ დიდებული ადამიანის შესახებ ამბების მოძიება დავიწყე. ვიკიპედიის პირველივე აბზაცში ეს ამოვიკითხე: „დაიბადა და გაიზარდა თბილისში, სომხურ ოჯახში; მისი ნამუშევრები ძირითადად კავკასიის ეთნიკურ მრავალფეროვნებას ასახავს“. მაღლობა, ბატონო სერგო, რომ დიდი საუნჯე დაგვიტოვე.

მართლა, სომხებზე გამახსენდა, აქ, სოფელში ერთი პატარა გოგო დადის პირველ კლასში. ის სომეხია. არ ვიცი, მას აქ რა ნათესაური კავშირები აქვს, ან ამ მთის სოფელში რამ მოიყვანა, მაგრამ ისეთი საყვარელია... თავისი პატარა, ვარდისფერი ჩანთით სკოლისაკენ მიმავალ აღმართს რომ შეუდგება ხოლმე, მისი დანახვა ერთ რამედ ღირს. მიწას ძლივს ამჩნევია. კიდევ კარგი, თოვლზე სილუეტი იკვეთება, თორემ შეიძლება ვერც შეამჩნიო... ხანდახან დეიდას მოყავს. მთელი სკოლა თავს ევლება.

ამის შემდეგ დავფიქრდი, ნეტავ როგორ ცხოვრობენ, აზროვნებენ, ურთიერთობენ სომხები, აზერბაიჯანელები, ოსები, აფხაზები, რუსები, ბერძნები, ებრაელები, ქისტები, ქურთები, ბოშები და ყველა ის ეროვნება, ვინც ჩვენთან ცხოვრობს, ვისი სამშობლოც საქართველოა? ისტორიის სახელმძღვანელოშიც ხომ ხშირად ვკითხულობ საქართველოს მულტიკულტურული მრავალფეროვნების შესახებ? ეს ხომ ის ხალხია, ვინც თავისი სამშობლო, საქართველო საოცარი ფერებით მორთო და გაამდიდრა? თუმცა საწინააღმდეგოც ბევრი მესმის, ხანდახან ვიბნევი კიდევაც, როცა საუბრობენ საქართველოს

ასიმილაციის საშიშროების, კარჩაკეტილი ცხოვრების აუცილებლობის შესახებ, განსხვავებულის პრინციპულ მიუღებლობაზე. არადა, კრწანისის ბრძოლაში, ალა-მაჰმად ხანმა რომ განსაკუთრებული სისასტიკით დახოცა ერეკლეს 200 ერთგული მეომარი, ამერბაიჯანელი მუსულმანი არ იყო? ასპინძის ბრძოლაში წარმატების ერთ-ერთი მთავარი ავტორებიც, მტკვარზე ხიდის გადამხერხავნი, ამერბაიჯანელები - ხუდია ბორჩალოელი და ალაბაბა ერისთავი ყოფილან. საქართველოს პირველი რესპუბლიკის პარლამენტის დეპუტატი, მუსულმანი ქალი, 34 წლის ფარი ხანუმ სოფიევაც ამერბაიჯანელი ყოფილა, რასაც, იმდროინდელი პარლამენტარიზმის ისტორიაში ანალოგი არ აქვს. საიათნოვა? ქართული კულტურის დიდი მუხამბაზი. რა წაგვართვეს მათ ჩვენ? ისევ ჩვენთვის და ჩვენი ერთგულებით არ დაიხოცნენ? შუშანიკი ხომ სომეხი იყო? რაუდენ პირველმონამე - სპარსი, აბო ტფილელი კი - არაბი. ინტერნეტში, შემთხვევით, ოსი პოეტის, გიორგი კობაევის ლექსი მოვისმინე საქართველოზე:

*„მე სურვილი მაქვს, ეს ლექსები ქართულად ვწერო,
და უსასრულოდ, კვლავ თბილისი მსურს ვადღეგრძელო,
მივეალერსო, გულში ჩავიკრა ეს მთა და მდელო,
მინდა ვიყვირო, თუ როგორ მიყვარს მე საქართველო.“*

რამხელა სიყვარული, გულწრფელობა და ერთგულებაა მასში. ნუთუ ეს კაცი ყველა ჩვენგანის სიმდიდრე არაა? ნულა მომიყვებით ომზე, იმაზე, თუ რა ცუდი და დაუნდობელია მონინაალმდეგე! ასეთი დიდებული ადამიანები მაჩვენეთ!

ვაჟაც ხომ ამას მოგვიწოდებდა, მისთვის მთავარი ხომ სინდისი და პატიოსნება იყო?

*“ჩვენ ვიტყვით კაცნი ჩვენა ვართ,
მართოდ ჩვენ გვზრდიან დედანი,
ჩვენა ვსცხონდებით, ურჯულოთ
კუპრში მიელით ქმენანი.
ამის თქმით ვწარამარაობთ,*

ხტიშვილთ უკეთეს იციან...

ყველანი მართალს ამბობენ

განა, ვინაცა ჰფიციან ?!”

სინდისს და პატიოსნებას ხომ არც ეროვნება აქვს და არც რელიგია? „კაცი იყავ კაცური და სადაც გინდა იქ ილოცეო“. მუხედავად იმისა, რომ ისტორიულად იუდეველები და სამარიტელები ერთმანეთს მტრობდნენ, სახარებისეული იგავი - „კეთილი სამარიელი“ - ხომ სწორედ ამას ასწავლის კაცობრიობას?

„ერთ კაცი მიდიოდა იერუსალიმიდან იერიხოს და დაესხნენ ყაჩაღები, ტანსაცმელი გახადეს, დაჭრეს და წავიდნენ. ის კი ცოცხალ-მკვდარი მიატოვეს. შემთხვევით ერთმა მღვდელმა ჩაიარა იმ გზაზე, დაინახა იგი და გვერდი აუქცია. ასევე ლევიანმა ჩაიარა იმ ადგილას, დაინახა და გვერდი აუქცია. მერე ვილაცა სამარიელმა გამოიარა, დაინახა და შეიცოდა. მივიდა მასთან, ჭრილობები შეუხვია, ზეთი და ღვინო დაასხა, შესვა თავის პირუტყვზე, მიიყვანა სასტუმროში და იბრუნა მასზე. მეორე დღეს ამოიღო ორი დინარი, მისცა სასტუმროს პატრონს და უთხრა: იბრუნე მასზე, და თუ ზედმეტი ხარჯი მოგივა, რომ დავბრუნდები, მოგცემო. რას ფიქრობ, იმ სამიდან რომელი უფრო იყო ყაჩაღების ხელში ჩავარდნილი იუდეველის მოყვასი?“ მან თქვა: „რომელმაც წყალობა უყო მას.“ უთხრა მას იესომ: „ნადი და შენც ასევე მოიქეცი.“

ლოცვაზე გამახსენდა, ჩვენს რაიონულ ცენტრში, ქალაქ ონში ებრაელების ლამაზი სინაგოგა დგას, თლილი, ყვითელი ქვებით მწყობრად ნაგები. გუმბათს მრავალქიმიანი ვარსკვლავი ამშვენებს. დიდი ხანია, აქ ებრაული ტრადიციით აღარ სწირავენ და უგალობენ უფალს. მგონი ყველა წავიდა ისრაელში და ვინდა ილოცებს? გული მწყდება, რომ გაუფერულდა ცხოვრება.

მრავალფეროვნების მაგალითს და აუცილებლობას ხომ თავად ბუნება გვაძლევს: მზე რომ არ იყოს, სითბო და სინათლე არ გვექნება, სითბო თუ არ იქნება, წყალი არ აორთქლდება, წყალი თუ არ აორთქლდა, წვიმა არ მოვა, წვიმა თუ არ მოვა, ნიადაგი არ მოირწყება, ნიადაგი თუ არ მოირწყება, მცენარეები და ტყე არ გაიზრდება, ტყის გარეშე კი ამდენ საოცარ ნადირ-ფრინველს რა ეშვე-

ლებოდა? როგორი განსხვავებული და ერთმანეთის სიცოცხლისა და სილამაზისთვის აუცილებელია ეს ყველაფერი.

არსენა მარაბდელის არ იყოს, საკუთარ ხელზე თითებიც კი არ არისო მსგავსი. ჩვენ რომ ყველანი ერთმანეთს ვგავდეთ, რა მოსაწყენი იქნებოდა ცხოვრება. საოცარი ის არის, რომ მთელი ეს განსხვავებულობა ერთმანეთის მიმართ თანასწორია. ამ მრავალფეროვნებას ერთიც რომ გამოაკლო, ყველაფერი რთულდება, უფერულდება და ზიანდება. მხოლოდ ერთი ფერი რომ ყოფილიყო, დახატავდა ფიროსმანი თავის „მეფოვეს“ ან „აქტრისა მარგარიტას“? ყველა ბგერის უღერადობა რომ ერთნაირი ყოფილიყო, შექმნიდა ფალი-აშვილი „დაისს“? ან ყანჩელი „ყვითელ ფოთლებს“? ყველა ასოს მოხაზულობა რომ მსგავსი ყოფილიყო, დანერდა გალაკტიონი „თოვლს“ ან „მთანწინდის მთვარეს“? ყველა მათგანი ხომ განსხვავებულია, მაგრამ, ყველა თანასწორი, საჭირო და აუცილებელი მშვენიერების შესაქმნელად. ასე ვართ ადამიანებიც - ჩვენი სხვადასხვა ნიშან-თვისების ერთობლიობით ვქმნით იდეებს, კულტურას, ლამაზ ფერებს, საამურ ბგერებს, საინტერესო ფორმებს. ამ მრავალფეროვნებაში, ამ თანასწორობაში იზრდება უკეთესი ხვალისდელი დღის იმედი. როცა ადამიანი ბედნიერია, ის სასწაულებს ახდენს. როდის ვართ ბედნიერი? მაშინ, როცა ჩვენ ჩვენი არჩევანი გვაქვს - მას თავისუფლება და თანასწორობა ჰქვია. თავისუფლება ღირსებაა, თანასწორობა - ძლიერება, ძალა. ჩვენი სამშობლოს ძლიერება ჩვენს მრავალფეროვნებაშია....

„ძალა ერთობაშია!“

*„რამეთუ მახარე, მე, უფალო, დაბადებულთა
შენითა და ქმნულთა ხელთა შენთათა ვიხარებდე...
აღმობრწყინდა მზე, და შეკრბეს და სადგურთავე
თვისთა დაადგრიან. გამოვიდეს კაცი საქმესა თვისსა
მიმწუხრამდე. ვითარ განდიდნეს საქმენი შენი, უფალო,
და ყოველივე სიბრძნით ჰქმენ.
აღივსო ქუეყანაი დაბადებულთა შენითა.“*

ფსალმუნი დავითისი. კანონი XIII. ფსალმუნი 94-ე და 103-ე.

“He who created the firmament, by that mighty power made beings inspired from on high with souls celestial; to us men He has given the world, infinite in variety we possess it; from Him is every monarch in His likeness.”

Shota Rustaveli

/Translator Marjory Wardrop/

... IN WISDOM THOU HAST MADE THEM ALL

I am Obama. You smiled, right? I am not surprised. They call me Obama because of colour of my skin and they do it out of love. I'm not upset about it and why should I be? It is actually nice to be called by the name of the 44th U.S. President. I hope Mister President doesn't mind.

This means that I'm different and I stand out, which is nice and interesting because I'm convinced that I contribute to the diversity of my village. Can you imagine hearing "Obama! Pass!" during a football tournament on the village football pitch? I'm certain you'd be excited and cheer for me. This would be a great motivation for me, don't you agree?

I don't live in an ethnically diverse area. The majority of the local population is Georgian, so I haven't had any communication with representatives of different cultures but it would have been interesting. I try to fill this void with books

and movies. I've learned many interesting stories, many of them have left deep impressions in my mind and to me they are inspirational. Several weeks ago I saw a movie on TV called "A Story of Surami Fortress". I was amazed by the diversity portrayed in this movie, not to mention a very interesting plot. I was enchanted by the colours. I've never seen such colours in any other movie and they complemented the storyline so well. You should see this movie; it's a movie of amazing colours.

In the opening credits I read a name – Director: Sergo Parajanov. I was amazed and interested and decided to find out more about this great man. The very first paragraph on Wikipedia reads: "He was born and raised in an Armenian family in Tbilisi; his works mostly reflect ethnic diversity of the Caucasus." Thank you, Mr. Parajanov for leaving such a great treasure to us.

Speaking of Armenians, there's a little Armenian girl in our village, a first grader. I don't know what her family ties are to this place or how she got here, in a mountain village but she's very cute. She carries her small pink bag as she starts walking up the hill on her way to school. This paints a priceless picture. She's so tiny, you can barely see her, you may even not notice her if it wasn't for her silhouette on the snow. Sometimes her aunt walks her to school. The entire school takes care of her.

So I started thinking about Armenians, Azerbaijanis, Ossetians, Abkhazians, Russians, Greeks, Jews, Kists, Kurds, Roma people and all those other nationalities that live here with us, who view Georgia as their motherland. In history books we often read about multiculturalism in Georgia, right? These are the people that have enriched and decorated their motherland, Georgia, with different colours. However, often I hear opposite things and I get confused when they talk about dangers of assimilation of Georgia, the need to lead a reclusive life, absolute unacceptability of those who are different. But we forget about the fact that 200 loyal warriors of Erekle, who were brutally killed by Agha Mohammad Khan in Krtsanisi Battle, were Azerbaijani Muslims; main co-authors of Azpindza Battle success were Azerbaijanis - Khudia Borchaloeli and Aghababa Eristavi, who sawed down a bridge on the Kura. An MP of the first parliament of the Republic of Georgia, was a 34-year old Muslim woman, Pari Khanum Sofiyeva was also an Azerbaijani, which was an exceptional occurrence in the history of parliamentarianism back then. What about great poet Sayat-Nova? They haven't taken anything away from us; to the contrary, they died for us and they were nothing but loyal to

us. Shushanik was Armenian, right? Razhden the Protomartyr was Persian, Abo of Tiflis was Arab. I accidentally came across a poem by an Ossetian poet, Giorgi Kozayev about Georgia on the Internet:

*"I want to write these poems in Georgian,
and I want to toast to Tbilisi again and forever,
To caress this mountain and this field, to hold them in my arms
I want to exclaim how much I love Georgia."*

This poem expresses great love, sincerity and loyalty. This man is our wealth, don't you agree? Don't tell me about war, or how evil and merciless our opponents are! Instead, show me great men like him!

Isn't that what Vazha was calling upon us? Conscience and integrity were the most important qualities for him.

*"We say that we are men,
Only we've been raised by mothers,
We'll find eternal blessing, while
infidels will be boiling in tar.
We are constantly repeating
that sons of God know better...
Does everyone who prays
tell the truth?!"*

Conscience and integrity has no nationality and religion, right? "Be a real man and pray wherever you want." Even though historically there has been a rift between Jews and Samaritans, isn't this what the parable of the Good Samaritan teaches the mankind?

"A man was going down from Jerusalem to Jericho, when he was attacked by robbers. They stripped him of his clothes, beat him and went away, leaving him half dead. A priest happened to be going down the same road, and when he saw the man, he passed by on the other side. So too, a Levite, when he came to the place and saw him, passed by on the other side. But a Samaritan, as he

travelled, came where the man was; and when he saw him, he took pity on him. He went to him and bandaged his wounds, pouring on oil and wine. Then he put the man on his own donkey, brought him to an inn and took care of him. The next day he took out two denarii and gave them to the innkeeper. "Look after him," he said, "and when I return, I will reimburse you for any extra expense you may have." "Which of these three do you think was a neighbour to the man who fell into the hands of robbers?" He replied, "The one who had mercy on him." Jesus told him, "Go and do likewise."

Speaking of praying, in our regional centre, the city of Oni, there is a beautiful Jewish Synagogue built with chiselled yellow stones in an orderly manner. The dome is decorated with a multi-pointed star. It's been a long time since someone sang here for God according to Jewish tradition. I think everyone has left for Israel, so who is going to pray now? My heart is breaking because life isn't as colourful as it used to be.

Nature itself is giving us an example of diversity, teaching us that we need it: if it weren't for the sun, we wouldn't have any warmth and light. Without warmth and light, water wouldn't evaporate; without evaporating water there's no rain; no rain means no irrigation for soil; no irrigation for soil means no vegetation and forests; without a forest what would these amazing animals and birds do? All of these things are different yet necessary for keeping one another alive and beautiful.

Arsena of Marabda once rightfully said that not even two fingers are alike. Life would be so boring if all of us were alike. The amazing thing is that everything that's different is also equal. If you take something out from this diversity, everything becomes complicated, everything fades and gets damaged. Had there been only one colour, would Pirsosmani have been able to draw his "Yard Keeper" or "Actress Margarita"? If every note sounded similar, would Paliashvili have been able to create his "Sunset" or Kancheli his "Yellow leaves"? Had all letters been identical, would Galaktioni have been able to write his "Snow" or "The Moon over Mtatsminda"? All of them are different yet equal and necessary to create beauty. The same is true for people - together with our different characteristics we create ideas, cultures, beautiful colours, enjoyable sounds, interesting forms. In this diversity, in this equality, we hope for a better tomorrow. A happy person makes miracles happen. When are we happy? When we have a choice - it's called freedom and equality. Freedom is dignity, equality is power, strength. The strength of our homeland is in our diversity...

“Strength is in unity”!

“For thou, Lord, hast made me glad through thy work:

I will triumph in the works of thy hands...

The sun ariseth, they gather themselves together, and lay them down in their dens.

Man goeth forth unto his work and to his labour until the evening.

*O Lord, how manifold are thy works! in wisdom hast thou made them all:
the earth is full of thy riches.”*

King David, The Book of Psalms, psalms 94 and 103

მე პირჩავ თანასწორობას, იმიტომ, რომ...

ჩემს მეგობრად ცხოვრობს, თორნივე ჰქვია. მგონი, ცერებრული დამბლაა მისი დიაგნოზი. ფაქტი კი ისაა, რომ ეტლით მოსარგებლეა და დამოუკიდებლად არასდროს გაუვლია. მიუხედავად ამისა, დედამისი არ იღლება და სკოლაში ყოველდღე დაატარებს. ერთხელ გავიგონე თორნივეს თანაკლასელების მშობლები ირონიულად როგორ ამბობდნენ, ნეტავ, რას აწვალეებს დედამისი ან ბავშვს, ან მასწავლებლებსო, ამასწინათ მაგისმა მეტიჩარა დამრიგებელმა ექსკურსიაზე წამოიყვანა, მართო მაგის და ეტლის ტარებას მოუწადიო, ბავშვებმა წესიერად ვერაფერი დაათვალიერესო. მერე ისიც თქვეს, ამ ყველაფერს აზრი რომ ჰქონდეს, კიდევ არა უშავს, მაგრამ მაგისაგან სრულფასოვანი ადამიანი მაინც არ დადგებაო. გული მეტკინა. სახელიც არ უხსენებიათ, „მაგას“ ეძახდნენ ბიზლით. მაშინ პირველად ვიგრძენი, რა მძიმეა, როდესაც ადამიანები თანასწორად არ აღვიქვამენ და ცდილობენ არასრულფასოვნად, უფლებოდ წარმოგაჩინონ იმიტომ, რომ მათნაირი არ ხარ. მაშინ პირველად მივხვდი, სხვადასხვა საგანში თეორიულად ნასწავლი თანასწორობა რას ნიშნავს და რეალურ ცხოვრებაში როგორ „ითარგმნება“.

მას შემდეგ სულ ვაკვირდები და განსაკუთრებულად ემოციურად აღვიქვამ საზოგადოების განწყობას შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ადამიანების მიმართ, ვხედავ, ხშირ შემთხვევაში როგორ გამოხატავენ სინანულს, როგორ დასციინიან ან საერთოდ არც იმჩნევენ. რანაირად შეიძლება მივაღწიოთ თანასწორობას, თუ

ადაპტირებული არ იქნება გარემო და მუდმივად სხვა პირთა დახმარება დასჭირდებათ ეტლით მოსარგებლებებს?!

არაღარა, ხშირად ვიმეორებთ, რომ ღმერთის წინაშე ყველა ადამიანი თანასწორია. სუფრებზეც ხშირად იწონებენ თავს იმით, რომ ისტორიულად მრავალფეროვანი ეთნოსი და რელიგიური აღმსარებლობის ადამიანი ცხოვრობდა საქართველოში. რამდენ სადღეგრძელოს სვამენ ერთ სუფრაზე - ქალების („მანდილოსნების“), დედების, „დიასახლისების“. სინამდვილეში ქალები ისევ უთანასწორო მდგომარეობაში არიან კაცებთან მიმართებით და სადღეგრძელოდ და ცარიელ სიტყვებად რჩება სუფრასთან ნათქვამი დიადი ფრაზები.

რამდენი სტერეოტიპია ისევ მყარად: ქალის ადგილი სახლშია, ქალი უნდა იყოს დამთმობი, მას არ შეუძლია წარმატებით უხელმძღვანელოს დიდ საქმეს, რომ მას ევალება მხოლოდ ყოველდღიური წვრილმანი საქმის კეთება, რომ მისი ინტელექტუალური შესაძლებლობები მამაკაცისას ჩამოუვარდება, რომ მან მხოლოდ შვილები უნდა გაზარდოს და ა. შ. ამას თუ დავემატებთ ქალთა მიმართ უამრავი ძალადობის ფაქტს, ნამდვილად არ გვაქვს სახარბიელო მდგომარეობა. ძალიან მწყინს ხოლმე ასეთი ფაქტები, ჩემთვის შეურაცხმყოფელია, საერთოდ არ ვფიქრობ, რომ ჩემი სქესის გამო რამით დაბლა ვდგავარ რომელიმე კაცზე. ჰოდა, რა გასაკვირია, თანასწორობას ვირჩევდე.

სახლსა თუ სკოლაში თანასწორობაზე ბევრს გველაპარაკებიან - ზედმინუნით გვასწავლეს ადამიანის და, კერძოდ, ბავშვთა უფლებების კონვენცია. ძალიან კარგად ვიცი, რომ ყველა ადამიანს აქვს უფლება და თავისუფლება, მიუხედავად კანის ფერის, სქესის, ენის, რელიგიის, პოლიტიკური თუ სხვა შეხედულებების, ეროვნული თუ სოციალური წარმომავლობის, ქონებრივი მდგომარეობისა თუ სხვა გარემოების.

თუმცა აღმოჩნდება ხოლმე, რომ საკმარისი არ არის კონვენციებისა და კანონების არსებობა. მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოში სულ უფრო ბევრს საუბრობენ თანასწორობაზე, ბევრი რამ გაკეთდა კიდევ, მაინც ყოველი ფეხის ნაბიჯზე ირღვევა და ილახება ადამიანთა უფლებები.

ადრე მეგონა, რომ რასობრივი დისკრიმინაცია ჩვენთან პრობლემა არ იყო. არ გამეგო ამ ნიშნით ვინმეს შეზღუდვის ამბები. მერე მივხვდი, რომ ჩემ გარშემო საერთოდ არ არიან სხვა კანის ფერის ადამიანები და ვის შეზღუდავდნენ? შვიდი წლის ვიყავი, შავკანიანი ადამიანი პირველად რომ ვნახე თბილისში. რასობრივი დისკრიმინაციის შესახებ წიგნებიდან ვიცოდი. ჯერ ჰარიეტ ბიჩერ სტოუს „ბიძია თომას ქოხით“ გავიგე, რომ კანის ფერის გამო შეიძლება ადამიანმა ადამიანი დაჩაგროს. მოგვიანებით კი ცნობილი ამერიკელი მწერლის, მაია ენჯელოუს რომანს - „ვიცი, რად გალობს გალიის ჩიტი“ - გავეცანი, წავიკითხე ეპიზოდი, პატარა შავკანიან გოგოს კბილის ექიმი რომ არ მკურნალობს, მხოლოდ იმიტომ, რომ მას განსხვავებული კანის ფერი აქვს. წიგნების ამბები მალე სრულიად რეალური გახდა - შარშან თბილისში შავკანიანი სტუდენტები გააძევეს სტადიონიდან და სცემეს. ჩემთვის კიდევ უფრო გამოგნებელი იყო ის, რაც სოციალურ ქსელში ხდებოდა ამ ფაქტთან დაკავშირებით, ქართველი მოსახლეობის უმეტესობამ ქვეყნიდან ყველა შავკანიანის გაძევება მოითხოვა. ასეთი ფაქტები ჩემთვის სრულიად მიუღებელია, რადგან მიმაჩნია, რომ ადამიანის განსხვავება კანის ფერის მიხედვით დაუშვებელია და ვირჩევ თანასწორობას.

ნებისმიერი ნიშნით შეიძლება დაჩაგრო ადამიანი, ამიტომაც თანასწორობა გვჭირდება არა იმიტომ, რომ კონსტიტუციაში ასე გვინერია, არამედ იმიტომ, რომ გააზრებული უნდა გვქონდეს - შეიძლება ნებისმიერი ჩვენგანი გახდეს მსხვერპლი. ჩვენ ყველანი ერთმანეთისაგან განსხვავებული ინდივიდები ვართ, ამიტომ ნებისმიერ სიტუაციაში შეიძლება უმრავლესობა უმცირესობად იქცეს. მთავარი ისაა, რომ ადამიანები ვართ, ერთნაირი ღირსებით - ეს გვათანაბრებს ყველას. ამიტომაც ყველა ჩვენგანის ინტერესი უნდა იყოს თანასწორობის დაცვა. უთანასწორო გარემო ახალისებს ძალადობას და ასეთ გარემოში სრულიად მარტივია, ვიღაცამ გადაწყვიტოს, რომ რაიმე ნიშნით შენზე უპირატესია.

თანასწორობის განცდა ადამიანს მატებს გამბედაობას - შეძლოს გამოსვლა ყოველგვარი უსამართლობის წინააღმდეგ და იბრძოლოს უმცირესობების უფლებების დასაცავად. ამ განცდით გამოდიან ადამიანები „ტაბურეტკიანი“ მოძალადეების წინააღმდეგ, სწორედ ასეთი გაბედული ადამიანები არ უშინდებიან კინოთეატრე-

ბის შესასვლელთან გადადობილ ბრბოებს, რომლებიც არ უშვებენ ხალხს უმცირესობებზე გადაღებული ფილმების სანახავად.

კაცობრიობის განვითარების ისტორიის მანძილზე ყველა უბედურება უთანასწორობასთან არის დაკავშირებული - სისხლისმღვრელი ომები, ტირანია, ჩაგვრა, ძალადობა, სამაგიეროდ, ყველა სასიკეთო ძვრა თანასწორობის ლობჯით წარმოებდა - დაწყებული სპარტაკის აჯანყებიდან, დამთავრებული თანამედროვე რევოლუციებით. და რადგან მე ყოველგვარი პროგრესის მომხრე ვარ, ვირჩევ თანასწორობას. ყველა ქვეყანამ, რომელმაც პოლიტიკური და კულტურული განვითარების მაღალ დონეს მიაღწია, სწორედ თანასწორობის გზა აირჩია. ასეთია აშშ, ერთ-ერთი უდიდესი და ძლიერი დემოკრატიული ქვეყანა, ასეთია ევროპა, ყველაზე მოწინავე და პროგრესული კონტინენტი და რადგან მინდა, რომ ჩემი ქვეყანაც მათსავით განვითარებული იყოს, ვირჩევ თანასწორობას.

I CHOOSE EQUALITY BECAUSE...

Her name is Mariam. She lives in my neighbourhood. I think she's been diagnosed with cerebral palsy. She uses a wheelchair and she's never walked independently but her mother never gets tired of looking after her. She takes her to school every day. Once I heard parents of Mariam's classmates saying ironically: "I wonder why her mother tortures her or her teachers. Her pretentious teacher brought her with us to an excursion. We spent the entire time carrying her around in the wheelchair, the children didn't get to see much". Then they said: "It's pointless anyway; I don't think she'll ever become a full-fledged person". It broke my heart. They didn't even mention Mariam by name; instead, they used "her" with disdain. For the first time I realised how hard it is when people don't see you as their equal and try to make you seem inferior, like you have no rights because you're not like them. For the first time I realised what equality really means and how it translates into real life.

Since then I've become especially perceptive of society's attitudes towards persons with a disability. I can see them expressing regret, laughing at them or refusing to notice them at all. How can we achieve equality if we don't adapt our environment, if wheelchair users continue to need someone else's help?

We often say that everyone is equal before God. At supras, a traditional Georgian feast, they often boast about Georgia being a historical home for people of many different ethnicities and religions. They toast to women ("the ladies"), to mothers and "housewives", while in reality, women continue to be at a disadvantage compared to men and these toasts never become anything other than empty words and great phrases uttered at supras.

Many stereotypes are still as solid as ever: a woman should stay home; she should be complaisant; she cannot successfully lead an important business; she should only perform minor everyday tasks; her intellectual abilities are less than those of a man; she should only raise children, etc. On top of that, there are many cases of violence against women, which clearly suggests that our situation is far from being favourable. Such stereotypes are very upsetting and insulting to me. I don't think that I am inferior to men because of my sex, so of course I choose equality.

They talk a lot about equality, at home or at school - we have thoroughly studied the human rights declaration and the convention on children's rights. I know very well that everyone has rights and freedoms, irrespective of colour, sex, language, religion, political or other affiliations, national or social origin, property and other circumstances.

However, it often turns out that having conventions and laws in place is not enough. Even though they talk a lot about equality in Georgia and a lot has been done, human rights continue to be infringed upon and violated everywhere we look.

Earlier I thought that racial discrimination wasn't a problem in Georgia. I hadn't heard anything about racial prejudice. Later I realized that there aren't people of colour around us, so whom are we going to be prejudiced against? I was seven-years-old when I saw a black person for the first time in Tbilisi. I had only read about racial discrimination in books. I had learned from Harriet Beecher Stowe's "Uncle Tom's Cabin" that a person could be oppressed because of colour of his skin. Later I read "I know why caged bird sings" by the famous American writer, Maya Angelou. I read the episode when a dentist was refusing to provide treatment for a little black girl because her skin colour was different. Soon stories that I had only read in books became real - last year, black students were attacked on a sports field in Tbilisi. It was even more shocking to me to see what was going on in social media over the incident. Majority of Georgians demanded forcing black people to leave the country. Such incidents are completely unacceptable because I believe that people shouldn't be discriminated against because of the colour of their skin and I choose equality.

People can be oppressed for many reasons, which is why we need equality. Not because that's what the Constitution says but because we need to realise that

any one of us can become a victim. We are different as individuals, so the majority can become the minority in any situation. The most important thing is that all of us are humans and we all have dignity, which makes us equal. Therefore, we should all be interested in protecting equality. An unequal environment promotes violence and against such a background, it is very easy for someone to decide that they are superior because of some characteristic.

The feeling of equality gives people courage to combat any injustice and to fight for the protection of minority rights. They go up against perpetrators armed with stools, they aren't afraid to confront crowds blocking movie theatres and refusing to let people see a movie about minorities.

All tragedies that have occurred throughout the history of human evolution were related to inequality - bloody wars, tyranny, oppression and violence. On the other hand, all positive developments including the Spartacist uprising and contemporary revolutions have taken place under the slogan of equality. Because I am a proponent of any progress, I choose equality. Every country that has achieved the highest level of political and cultural development has chosen the path of equality, including the United States of America, one of the largest and strongest democracies in the world, and Europe, the leading and progressive continent. Because I want my country to be as developed as they are, I choose equality.

მე ვირჩევ თანასწორობას, იმიტომ, რომ...

„ჩვენ საკმაოდ დიდხანს ვისაუბრეთ ამ ქვეყანაში თანასწორი უფლებების შესახებ..., ახლა კი დროა, ისინი სამართლის წიგნებში ჩავწეროთ“, - ეს სიტყვები ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტმა, ლინდონ ჯონსონმა წარმოთქვა 1964 წელს. ეს ფრაზა გამოხატავს იმ პროცესს, რომელიც თანასწორობისთვის მებრძოლმა ქვეყნებმა გასულ საუკუნეში გაიარეს. მართალია, ქვეყნების კანონმდებლობების გაკუმანულება წინ გადადგმული ნაბიჯი იყო საზოგადოებაში თანასწორობის ცნების დასაწინააღმდეგოდ, თუმცა ამ მიზნის მიღწევას ბევრად უფრო კომპლექსური და ეფექტური ნაბიჯების გადადგმა სჭირდება. ჯორჯ ორუელმა თქვა: „ვერანაირმა ეკონომიკურმა წინსვლამ, ქცევის ნორმების გაკუმანულებამ, რეფორმამ თუ რევოლუციამ, მილიმეტრითაც ვერ მიგვაახლოვა ადამიანებს შორის თანასწორობასთან“. მართალია, მას არ მოსწრებია ის გარდამტეხი პოლიტიკური, ეკონომიკური თუ სოციალური ცვლილებები, რომლებიც კაცობრიობამ მომდევნო 80 წელიწადში გაიარა, თუმცა მის ნათქვამში დღესაც იგრძნობა ჭეშმარიტება. ჩემი აზრით, თუ თანასწორობა შემოიფარგლება კონსტიტუციის ფურცლებით და არ იქნება ღრმად გამჭვდარი თითოეული ადამიანის შეგნებაში, ჭეშმარიტ თანასწორობასთან სიახლოვე მხოლოდ ილუზიად დარჩება. ის ქვეყნებიც კი, სადაც ლტოლვა თანასწორი საზოგადოების ჩამოყალიბებისკენ ასე მასშტაბურია, ჯერ კიდევ შორს არიან მიზნამდე, რომ არაფერი ვთქვათ ქვეყნებზე, სადაც უთანასწორობის დამწერგავი კანონმდებლობა და გარკვეული ნიშნის მიხედვით ადამიანების დისკრიმინაცია ნორმალაა მიჩნეული. სამწუხაროდ, საქართვე-

ლო ჯერ მხოლოდ პირველ ნაბიჯებს დგამს ამ მიზნისაკენ, თუმცა ის ფაქტი, რომ ეს რამდენიმე ნაბიჯი სწორ გზაზე გადავდგით, იმედს გვაძლევს და მოტივაციას გვიმაღლებს.

ყოველი ადამიანი თანასწორია. მიუღებელია, ორ ადამიანს შორის ერთი მეორეზე აღმატებულად გრძნობდეს თავს ან ეს უთანასწორობა საზოგადოდ იყოს აღიარებული სამართლიან წყობად. ეს არის ადამიანის, როგორც ფენომენის, დაუფასებლობა. ალბერტ აინშტაინი ამბობდა, რომ ღმერთის წინაშე ყველა თანასწორად ბრძენი და თანასწორად სულელები ვართ. ეს ფრაზა საუკეთესოდ გამოხატავს ადამიანის შეხედულებების ამაოებას სამყაროში. სიბრძნე და სისულელე, სიმართლე და ტყუილი ფარდობითი ცნებებია და მხოლოდ ის, რომ ჩვენ, უმრავლესობას, რაღაც რაღაცები სხვანაირად მიგვაჩნია, არ გვაძლევს სხვების დისკრიმინაციის უფლებას. ამასთან, რელიგიების უმრავლესობაში ადამიანი ღვთის ქმნილებად ითვლება, ამ რელიგიის წარმომადგენლები კი თავს უფლებას ვაძლევთ, ისინი არ მივიჩნიოთ ჩვენს თანასწორებად და არ მივცეთ ცხოვრების თანაბარი პირობები. ხშირად, სტერეოტიპებს აყოლილებს, შეგვიძლია ქალებს დავუნესოთ, რომ მათი ბუნებრივი დანიშნულება მხოლოდ დიასახლისობაა, სხვა ქვეყნისა და რელიგიის წარმომადგენლებს მოვუნდოთ, რომ დაუყოვნებლივ დაბრუნდნენ თავიანთ სამშობლოში, ფსიქოლოგიურად თუ ფიზიკურად ვიძალადოთ განსხვავებული სექსუალური ორიენტაციის მქონე ადამიანზე, რადგან მათი ქცევა მიუღებელია ჩვენთვის. ასეთი საქციელი, ადამიანებისადმი უთანასწოროდ მოპყრობა, მორალურად გაუმართლებელია.

როცა საზოგადოების თითოეული წევრი თანასწორობის ცნებას ბოლომდე გაითავისებს და შესაბამისი ქცევით გაამყარებს თავის შეხედულებას, ჩვენ მივიღებთ თანასწორ, ანუ იდეალურ საზოგადოებას, რომლის თითოეული წარმომადგენელი თავს იგრძნობს დიდი სოციალური ღირსეულ წევრად და უმცირესობის არცერთ წარმომადგენელს არ ექნება გარიყულობის შეგრძნება, დაინყება დღევანდელი სამყაროს სხვა, ბევრად უფრო მნიშვნელოვან გამოწვევებთან ერთობლივი ბრძოლა, ერთობლივი წინსვლა. ყველა - სექსუალური ორიენტაციის, პოლიტიკური შეხედულების, მებღუდული შესაძლებლობის, გენდერული თუ სხვა ნიშნის გამო დისკრიმინირე-

ბული ადამიანი - აღქმული იქნება საზოგადოების სრულფასოვან ნევრად, შეძლებენ აზრის თავისუფლად გამოხატვას, საკუთარი შესაძლებლობების გამოვლენას და აღარ მოუწევთ ყოველდღიურ უსამართლობასთან შეგუება. მნამს, რომ ასეთი საზოგადოების შექმნა არის კაცობრიობის ჭეშმარიტი მიზანი. თანასწორობისკენ გაღადგმულ თითოეულ ნაბიჯს მივყავართ აქამდე.

სანამ იდეალური საზოგადოების ჩამოყალიბებაზე დავინყებთ საუბარს, შეუძლებელია გვერდი ავუაროთ იმ მსხვერპლს, რომელიც, საუკუნეების განმავლობაში, უთანასწორობას მოჰყვა. რელიგიური საბაბითა და „ღმერთის სახელით“, ძალაუფლებისა და სიმდიდრის ხელში ჩასაგდებად, არაერთი ომი წამოუწყიათ, ფერადგანიანი ადამიანების ბუნებრივ დანიშნულებად მონობა მიაჩინდათ, ზოგიერთი მამაკაცის დამოკიდებულება კლავდა და დღესაც კლავს ქალების დიდი ნაწილის ოცნებას წარმატებულ კარიერასა თუ დამოუკიდებელ პირად ცხოვრებაზე, განსხვავებული ორიენტაციის ადამიანებს მუდმივ შიმშსა და სიკვდილით დასჯის მოლოდინში უწევდათ ცხოვრება. თუმცა, ასეთ დროშიც ჩნდებოდნენ ადამიანები, რომლებიც თავისუფლად მოუწოდებდნენ ხალხს, არ შეგუებოდნენ უსამართლობას, გამოევიანათ საკუთარი შესაძლებლობები. ისინი ყველას უმტკიცებდნენ თავიანთ ფასს და ცდილობდნენ საკუთარი ქვეყნის, თუ ზოგადად, კაცობრიობის, სწორ რელსებზე დაბრუნებას. სოციალური ზენოლის მიუხედავად, ქალებმა არაერთხელ დაამტკიცეს, რომ თანაბარ პირობებში მათ ბევრ კაცზე მეტის მიღწევა შეუძლიათ. თამარ მეფე, ქეთევან წამებული, მარო მაყაშვილი, მარია კიური, როზა პარკსი, როზალინდ ფრანკლინი - ამ სახელებმა უნდა შეგვაჩეროს, სანამ ქალთა სქესის სისუსტეს გავუსვამთ ხაზს. ლეონარდო და ვინჩი, პეტრე ჩაიკოვსკი, ალან ტიურინგი, ელვანორ რუზველტი, ფრედი მერკური - ეს სახელები გვარწმუნებენ, რამდენად ამაოა ადამიანის შესაძლებლობების ან მნიშვნელობის შეფასება მათი სექსუალური ორიენტაციის მიხედვით. მაჰათმა განდი, მარტინ ლუთერ კინგი, ნელსონ მანდელა, დედა ტერეზა, მუჰამედ ალი, ბარაკ ობამა - ისინი გვიმტკიცებენ, რომ ყოველი რასა იმსახურებს თანასწორ უფლებასა.

და ბოლოს, სამუხაროდ, დღეს საქართველოში თითქმის ყველა ტიპის უთანასწორობას ვაწყდებით. მართალია, ჩვენს კონსტიტუცია-

ში აღნიშნულია, რომ ყველა ადამიანი თანასწორია, განურჩევლად სქესისა, მაგრამ ხშირად გვესმის ამბები ქალებზე ძალადობასა და ოჯახის მიერ მათთვის კარიერის მოწყობაში ხელის შეშლაზე, არაერთხელ მოგვიკრავს თვალი ფერადკანიანისადმი ზიზღით სავსე მზერისთვის, სიტყვისა თუ ხუმრობისთვის. გაგვიგია ზიზღის საფუძველზე მოკლული განსხვავებული სექსუალური ორიენტაციის ადამიანებზე. მსგავსი დამოკიდებულების ობიექტები ხშირად ხდებიან შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებიც, რომელთათვის, ამას გარდა, სხვადასხვა სერვისების ადაპტირებულობის დონეც საგანგაშოდ დაბალია. დროა, ეს ყველაფერი შეწყდეს. მსოფლიო და, მათ შორის, ჩვენი ქვეყანამაც დააზიანა მსგავსმა მიდგომამ, უთანასწორობამ. უნდა გვესმოდეს, რომ მხოლოდ ჩვენზეა დამოკიდებული, კაცობრიობა გააგრძელებს თუ არა ასეთ არაჯანსაღ გარემოში ცხოვრებას და ადამიანური რესურსის კარგვას. „სიტყვა საქმიანი და საქმე სიტყვიანი“ - თანასწორობის მოსაპოვებლად ეს უნდა გახდეს ჩვენი საზოგადოების ერთ-ერთი პრიორიტეტი.

I CHOOSE EQUALITY BECAUSE...

“We have talked long enough about equal rights... it is time to write it in the books of law”, the United States President, Lyndon Johnson said in 1964. This phrase expresses the process that countries fighting for equality had to go through in the last century. Even though humanisation of the law was a step forward in introducing the notion of equality in society, achieving the goal requires far more comprehensive and effective steps. According to George Orwell, “No advance in wealth, no softening of manners, no reform or revolution has ever brought human equality a millimetre nearer”. He did not witness crucial political, economic or social changes that the mankind went through in the following 80 years; however, there is still some truth to his words. In my opinion, if equality is limited to pages of the Constitution, instead of being deeply rooted in each and every person’s consciousness, being close to a genuine equality will be an illusion. Even countries with widespread endeavours towards the formation of an equal society are still far from the goal, not to mention the countries where laws that promote inequality and discrimination based on certain characteristics are a norm. Unfortunately, Georgia is making its very first steps toward achieving this goal, however, the fact that we made several of these steps on the right path gives us hope and increases our motivation.

Everyone is equal. Feelings of superiority or general recognition of inequality as a fair arrangement is unacceptable. This means not valuing an individual as a phenomenon. Albert Einstein used to say, “Before God we are all equally wise - and equally foolish”. This phrase is the best expression of vanity of an individual’s opinions in this world. Wisdom and foolishness, truth and lies are relative notions

and the fact that us, the majority, think about some things as different does not allow us to discriminate others. In addition, in the majority of religions, an individual is considered to be made by God, while we, the representatives of this religion, allow ourselves not to view others as equals and deserving of equal conditions of living. Often as we submit ourselves to stereotypes, we proclaim that being a housewife is a woman's natural function, we urge representatives of other countries or religions to go back to their home countries, we subject persons with different sexual orientation to psychological or physical violence because their behaviour is unacceptable. Such behaviour, unequal treatment of individuals, is morally unjustified.

When each and every member of society fully understands the notion of equality and reinforces his/her opinions with corresponding behaviour, we will get an equal or an ideal society, where everyone feels to be a dignified member of a large community and not a single member of the minority will feel expelled; people will come together to fight against other, far more important challenges of today's world and we will advance together. Everyone - people discriminated against due to their sexual orientation, political affiliation, disability, gender or other characteristic - will be perceived as a fully-fledged members of society; they will be able to freely express their opinions, demonstrate their abilities and they will no longer have to put up with daily injustice. I believe that creating such a society is the genuine goal of mankind. Each step made toward equality is bringing us to this goal.

Before we begin talking about forming an ideal society, we must first address those victimized by inequality throughout centuries. A number of wars have been waged based on religion or "in the name of God"; they thought slavery was the natural purpose of people of colour, dependence on men used to kill and continues to kill many women's dreams for a successful career or independent personal life, people of different orientation had to live in constant fear and under a death sentence. However, even in those times, there were people who freely urged others not to give in to injustice and to demonstrate their abilities. They proved their value to everyone and tried to bring their countries or mankind in general back to the correct path. Despite social pressure women proved numerous times that in equal conditions they can achieve far more than men. King Tamar, Ketevan the Martyr, Maro Makashvili, Marie Curie, Rosa Parks, Rosalind Franklin - we should think about these names before saying that women are the

weaker sex. Leonardo Da Vinci, Pyotr Ilyich Tchaikovsky, Alan Turing, Eleanor Roosevelt, Freddy Mercury - these names show us how vain it is to evaluate an individual's abilities or importance based on their sexual orientation. Mahatma Gandhi, Martin Luther King, Nelson Mandela, Mother Teresa, Mohamed Ali, Barack Obama - these names prove that every race deserves equal rights.

And lastly, unfortunately today in Georgia we face almost all types of inequalities. Even though according to our Constitution, everyone is equal irrespective of their sex, often we hear stories about violence against women or families preventing women from pursuing their careers; we've seen hateful gaze, heard hateful words or jokes against people of colour. We've heard about hate crimes against people with different sexual orientations. Persons with disabilities often experience such attitudes. In addition, they also have to face an alarmingly low level of adaptability of different services. It is time for this to stop. The world, including our country has been damaged by such attitudes, inequality. We should understand that it is only up to us whether mankind continues to live in such an unhealthy environment and to lose human resources. "Words reinforced by actions and actions reinforced by words", our society should focus on these words in achieving equality.

მე პირადად თანასწორობას, იმიტომ, რომ...

ქართველი ვაცისთვის საამაყო საქართველო მრავალსაუკუნოვანი ისტორიის, სახელმწიფოებრივი იდეალებისა და გამორჩეული, მისაბაძი კულტურის მქონე ქვეყანაა, ერთი შეხედვით, ევროპისაკენ სწრაფმავალი, განვითარების მაძიებელი დემოკრატიული სახელმწიფო, რომლისთვისაც მიუღებელია ჩაგვრა და შუღლი. მაგრამ, პირადად მე, მრავალჯერ გამჩენია კითხვა - შეესაბამება ამგვარი შეფასება სინამდვილეში არსებულ რეალობას? ჭეშმარიტი პასუხის პოვნა ძალიან გვიჭირს თითოეულ ჩვენგანს.

ბოლო დროის საერთაშორისო კვლევების ანალიზის მიხედვით, სამწუხაროდ, საქართველო ყველაზე არატოლერანტულ სახელმწიფოთა რიგს მიეკუთვნება. ეს კი, ჩვენს წინსვლას ფრიად აკნინებს. დღესდღეობით, ბევრმა ქართველმა ამ ტერმინის მნიშვნელობაც კი არ იცის. ტოლერანტობა - ესაა ადამიანის უფლება, იცხოვროს თავისი ინდივიდუალური მსოფლმხედველობის შესაბამისად, ყოველგვარი დევნის, შეურაცხყოფისა და პირად ცხოვრებაში უცხოთა ჩარევის, შევიწროების გარეშე. ტოლერანტობა შემწყნარებლობაა, ამ სიტყვის სრული მნიშვნელობით! იგი თავისუფლებაა მრავალფეროვნებაში! თუ კიდევ ერთხელ გადავავლებთ თვალს ჩვენი ქვეყნის ისტორიას (შუა საუკუნეებიდან მოყოლებული დღემდე), რასაკვირველია, სამწუხარო რეალობის წინაშე დავდგებით, რომ XXI საუკუნის საქართველო (შემწყნარებლობის თვალსაზრისით) საგრძნობლად ჩამორჩება ძველ ეპოქებს. როგორც ზემოთ ვახსენე, ჩვენ, ქართველები, წარსულს ვადიდებთ, ვამაყობთ და ხოტბას ვასხამთ

სახელოვან წინაპრებს, მაგრამ, გვაზიწყდება უმთავრესი - ღირსეული საქმის გაგრძელება იმავე გზაზე სვლით! ბევრი რომ არ გავაგრძელო, შევეცდები საქართველოს ამჟამინდელი მდგომარეობის ბოგადი სურათი წარმოგიდგინოთ წარსული და დღევანდელი შედარებით. იმ ფაქტს, რომ ფეოდალური წყობილების ხანაში, საბოგადობას მეტად ჩამოყალიბებული შეგნება და ჰუმანური თვისებები გააჩნდა, თვით დავით აღმაშენებლის ცხოვრების ერთი მნიშვნელოვანი დეტალი ადასტურებს. როგორც ცნობილია, დიდებული მეფე რელიგიურ პოლიტიკაში სარწმუნოებათა თავისუფლების პრინციპს ატარებდა, მაჰმადიანთა შეურაცხყოფის უფლებას არავის აძლევდა და მეტიც, რაოდენ გასაკვირიც არ უნდა იყოს, ქრისტიანი დავითი მეჩეთში დადიოდა, ლოცვასაც კი ესწრებოდა. ისტორიკოსთა შეფასებით, ამგვარი მოვლენა არა მარტო მე-12 საუკუნის საქართველოსთვის, არამედ, მთელი მსოფლიოსთვის მეტად უჩვეულო იყო... დავითის დროინდელ ქვეყანაში ადამიანები ერთმანეთს პატივს სცემდნენ და განსხვავებული რელიგიისა თუ ეროვნების ხალხისთვის თანაცხოვრება დაბრკოლებას სულაც არ წარმოადგენდა. რა ხდება დღეს? რამდენიმე წლის წინ, კერძოდ, 2014 წლის ინციდენტი გავისხენოთ. შემთხვევა ჩემს ქალაქს, ქობულეთს, უკავშირდება. როგორც ჯემალ ართმელაძე გადმოგვცემს, ლერმონტოვის ქუჩის მცხოვრებლებმა მუსულმან ბავშვებს მედრესის კარზე ღორის თავის ჩამოკიდებით შეურაცხყოფა მიაყენეს (ვიცი, რომ მაჰმადიანთა ტრადიციისათვის დასახელებული პირუტყვი მიუღებელია). ამ, თითქოსდა უბრალო ხუმრობამ, დიდი აჟიოტაჟი გამოიწვია. ქართველმა დაგმო, არ მიიღო სხვა აღმსარებლობის პიროვნება, დასცინა მის რელიგიას. არატოლერანტთა მიერ ჩადენილი ამგვარი უმონყალო საქციელი საზოგადოების ჩამორჩენილი და განუვითარებელი ცნობიერების შედეგია. აქ არ იგულისხმება რამდენიმე ადამიანი. ამით ჩირქი მოეცხო მთელ მოსახლეობას, რადგან, შეუწყნარებლობა არა მარტო ქობულეთის, არამედ, საქართველოს პრობლემაა... მისი სირცხვილია! კარლ პოპერის წიგნში - „ღია საზოგადოება და მისი მტრები“ - ვკითხულობთ: „შეუზღუდავი ტოლერანტობა მიდის ტოლერანტობის გაქრობისკენ, თუ არატოლერანტებს შეუზღუდავი შეწყნარებლობით მივუდგებით, თუ არ ვართ მზად ტოლერანტული საზოგადოება დავიცვათ არატოლერანტების შემოსევებისგან, მაშინ ტოლერანტი, და მასთან ერთად, ტოლერანტობა, განადგურდება“. პოპერის თქმით, უნდა გავუფრთხილდეთ

ტოლერანტებს და ამასთან ერთად, კარგისკენ მივმართოთ არატოლერანტები. ვფიქრობ, აუცილებელია, სახელმწიფომ პრობლემის გადასაჭრელად შესაბამისი გზები მონახოს და იზრუნოს ქვეყნის ამ უარყოფითი მხარის გამოსწორებაზე. ჩემი აზრით, ტოლერანტობასთან დაკავშირებით (და არა მარტო) მეტი საგანმანათლებლო და სატელევიზიო ღონისძიება უნდა განხორციელდეს, რათა, მომავალ თაობას აუმაღლდეს ცნობიერება, შეგნება, გახდეს მეტად შემწყნარებელი და არ შეურაცხყოს პიროვნება განსხვავებული რელიგიის, რასის, ეროვნების, მსოფლმხედველობისა თუ სხვა მახასიათებლის გამო. ტოლერანტობა ყველას აძლევს უფლებას, იცხოვროს სარწმუნოებისა და პირადი შეხედულების შესაბამისად. წარსულში ტერმინი მხოლოდ რელიგიის კუთხით განიხილებოდა, მოგვიანებით კი, როგორც ამას სხვადასხვა წყარო გვაუწყებს, მისი გაგების სფერო გაფართოვდა და ჩაერთო ეთნიკური ჯგუფები, ჰომოსექსუალები და სხვა უმცირესობები.

მინდა, ჩემი პირადი გამოცდილება გაგიზიაროთ. ხშირად გამიგია, თუ როგორი ზიზღი გამოუხატავთ ქობულეთელებს გელაურის ეთნიკურად განსხვავებული ბოშების მიმართ: - „გელაური?! ჰა, ჰა, ეგ ხომ, „ციგნების“ დასახლებაა, მანდ როგორ ცხოვრობს“. ამგვარი და უარესი ფრაზებიც მსმენია, რაც, სირცხვილის საფუძველს წამდვილად გვაძლევს. მაგრამ, მგონი არასწორად მოვიქცევი, თუ მედლის მეორე, დადებით, მხარეზე არ ვისაუბრებ. დღეს უკვე თამამად შემიძლია ვთქვა, რომ, შესუსტებულია მსგავსი დამოკიდებულება. ამ ფაქტს ადასტურებს ის მოვლენაც, რომ გელაურის N5 საჯარო სკოლის დირექტორმა, ღირსეულმა ქალბატონმა, დიდი მონდომებით, დაუღალავი შრომითა და კარდაკარ სიარულით, შედეგს მიაღწია - ბოშა ბავშვები სასწავლებელში ჩარიცხა. ამით მათ ქართულ ენაზე სწავლის (რითაც უაღრესად კმაყოფილები არიან), ქართველ მოსწავლეებთან მეგობრობისა და ტბილი ურთიერთობის ჩამოყალიბების შესაძლებლობა მიეცათ. ვფიქრობ, რომ ამგვარი ნაბიჯებით წამდვილად წავალთ წინ!

რამდენჯერმე შევსწრებივარ არატრადიციული ორიენტაციის ადამიანების დისკრიმინაციას. არ აქვს მნიშვნელობა, ეროვნებით ქართველი იქნებოდა თუ უცხოელი. განსხვავებული ჩაცმულობისა თუ ცხოვრების გამო, ადამიანებს ხშირად ლანძღავენ, სცემენ,

მათ შეხედულებას შეურაცხყოფენ. განსაკუთრებული ზიზღი ერს განსხვავებული სექსუალური ორიენტაციის ადამიანების მიმართ აქვს, რასაც ნათლად ადასტურებს, დაახლოებით ორი თვის წინ, ეკრანებზე გამოჩენილი ფილმის ნახვით გამოწვეული შთაბეჭდილება და დიდი გამოხმაურება. ფილმი, სახელწოდებით „და ჩვენ ვიცეკვით“ („AND THEN WE DANCED“), ქართველმა რეჟისორმა გადაიღო. მასში ერთმანეთს ერწყმის განსხვავებული სქესობრივი ორიენტაცია და ტრადიციული ქართული ცეკვის სიყვარული. „მომავალზე მზრუნველი“ და „ნესრიგის მოყვარული“ საზოგადოების ნაწილი დღემდე აპროტესტებს ფილმის შინაარსს. მისთვის მიუღებელი და წარმოუდგენელია, მრავალსაუკუნოვანი კულტურის მქონე ქართველი კაცისთვის არსებობდეს თავისუფლება განსხვავებული ორიენტაციის საკითხში. მათი აზრით, ყოველივე ეს თაობას გარყვინის და შეხედულებებს შეუცვლის. პროტესტი საკმაოდ დიდ აუიოტაჟად და ანარქიად გადაიქცა, რაც ტელევიზიითა და პრესით ყოველდღე გადაიციმოდა. რა თქმა უნდა, ყოველივე ამან დიდი გავლენა იქონია ჩვენი ქვეყნის ავტორიტეტზე. არატოლერანტულმა ქვეყანამ კიდევ ერთხელ დაამტკიცა მისი უპატივცემულობა და შეუწყნარებლობა თანამედროვეობის მიმართ! თუმცა, ყოველივე ამის პარალელურად, მიინდა, ბოლო წლების განმავლობაში, საზოგადოებაში ტოლერანტი ადამიანების როლის ზრდაც აღვნიშნო. კვლავ ჩემს მშობლიურ კუთხეს მოვიყვან მაგალითად. აჭარაში სულ უფრო მეტად იზრდება შემწყნარებელთა რაოდენობა განსხვავებული რელიგიის, ეროვნების თუ შესაძლებლობების მქონე ინდივიდების მიმართ, რათა მათ თავისუფლად იცხოვრონ, განათლება მიიღონ და იმუშაონ.

როგორც ვიცით, 2009 წელს ნორვეგიამ, ინკლუზიური გარემოს დამკვიდრების მიზნით, ქვეყნის ცხრა რეგიონში პროგრამა განახორციელა. აჭარაში პირველი საგანმანათლებლო დაწესებულება, სადაც შეზღუდული შესაძლებლობის ბავშვებმა განათლების მიღება და მოსწავლეებთან მეგობრული ურთიერთობის ჩამოყალიბება დაიწყეს, თეიმურაზ ჭორბენაძის სახელობის N3 საჯარო სკოლა იყო. ამ ფაქტით ძალიან ვამაყობ, რადგან მეც ამავე სკოლის მოსწავლე ვარ. დავამატებ იმასაც, რომ ჩვენს რეგიონში სულ 184 მუსლიმური საკულტო ნაგებობაა, მათ შორის, 37 ტაძარი. ეს კი, მუსულმანური სარწმუნოების მიმართ ამ კუთხის დადებით დამოკიდებულებაზე მეტყველებს.

როგორც ამბობენ, იმედი არასდროს ქრება!.. ამ იმედს კი, რასაკვირველია, ახლანდელი და მომავალი თაობა წარმოადგენს. ახალგაზრდები, რომელთაც გაცილებით დიდი ინტერესი აქვთ განვითარებისკენ, წინსვლისკენ, ყოველგვარი დადებითისკენ... თაობა, რომელიც მიზნად ისახავს სიახლეების დანერგვას, მის გაღრმავებასა და საფუძვლიანად დამკვიდრებას ჩვენს ქვეყანაში. თავიანთი მონდომებითა და გულისხმიერებით ისინი შეძლებენ და ჩამოაყალიბებენ ტოლერანტულ საზოგადოებას, შემწყნარებელ საქართველოს, რომელიც მომდევნო რამდენიმე წელიწადში მისაბაძი გახდება დანარჩენი სახელმწიფოებისთვის. ჩვენ, ახალგაზრდებმა, სახელმწიფოს დახმარებით, იმ უფროსების თანადგომით, რომლებიც ჩვენსავით ფიქრობენ, ერთიანი ძალებით უნდა შევძლოთ ტოლერანტი ქვეყნის ჩამოყალიბება. უნდა მოვახერხოთ განათლების სფეროს გაფართოება, საინტერესო გარემოს შექმნა და ცნობიერებაამაღლებული თაობის აღზრდა. ტოლერანტობა უნდა იყოს ჩვენი გზა განვითარებისკენ! განსხვავებულობა არ უნდა დარჩეს დიდი ბარიერის, დაუმსხვრეველი დაბრკოლების სახით ადამიანებს შორის! უნდა შეგვეძლოს ერთმანეთის სიყვარული, პატივისცემა, დაფასება... იმედი მაქვს, წლების შემდეგ, მომეცემა შესაძლებლობა, ამაყად ვთქვა, რომ, მე, ელენე დოლიძე, ვცხოვრობ ტოლერანტ, განვითარებულ საქართველოში!

I CHOOSE EQUALITY BECAUSE...

Georgians are proud of their country, with its centuries-long history, state ideals and distinguished, exemplary culture; the country that seems to be making strides towards Europe; a democratic state that seeks development and finds oppression and hostility to be unacceptable. However, I personally have asked myself this question many times - does this evaluation actually reflect the reality? It is very difficult for each of us to find the true answer.

Analysis of recent international surveys unfortunately suggests that Georgia is among the least tolerant states in the world, which greatly undermines our advancement. Today many Georgians don't even know the meaning of this term. Tolerance - it is the right of an individual to live according to his/her own worldview, free from any persecution, humiliation, interference in his/her privacy and harassment. Tolerance literally means the ability to tolerate! It is freedom in diversity! If we take another look at our country's history (from mid-centuries to present), we will find a regrettable reality as 21st century Georgia is far behind those old epochs (in terms of tolerance). As noted earlier, we the Georgians praise the past and our famous ancestors and we are proud of them. However, we forget the main thing - continuing with our ancestors' worthy cause and walking on the same path! Not to take too much of your time, I'll try to present to you a general picture of current situation in Georgia and draw a comparison between the past and the present. The fact that in feudalism, society had better awareness and humane qualities is confirmed by an important detail related to David the Builder's life. It is a common knowledge that the glorious king pursued the principle of freedom of belief in religious policy. He didn't allow anyone to

insult Muslims and moreover, it may come as a surprise that King David, who was a Christian, went to a mosque to attend prayers. According to historians, this was quite unusual in the 12th century, not only in Georgia but internationally... People respected one another during the times of King David and the cohabitation of people of different religions or nationalities was not a problem. What is happening today? Let's remember an incident that occurred several years ago in my city, Kobuleti, in 2014. According to Jemal Artameladze, residents of Lermontov Street insulted Muslim children by hanging a pig's head on the door of a madrasa (we know that pigs are unholy animals for Muslims). The seemingly simple joke caused a lot of turmoil. Georgians condemned and refused to accept people of different faiths and mocked their religion. Such a ruthless act motivated by intolerants is the result of a backward and underdeveloped awareness. It does not concern only a few people but rather, the entire population has been smeared because intolerance is a problem not just in Kobuleti but in the entire Georgia... It is an embarrassment! According to "The Open Society and its Enemies" by Karl Popper, "unlimited tolerance must lead to the disappearance of tolerance. If we extend unlimited tolerance even to those who are intolerant, if we are not prepared to defend a tolerant society against the onslaught of the intolerant, then the tolerant will be destroyed, and tolerance with them." According to Popper, we should take good care of those who are tolerant and direct those who are intolerant towards the good. I think that the state should come up with ways to solve the problem and correct the negative side of the country. I think we need to have more educational and television events about tolerance (and not only about tolerance), in order to improve awareness and understanding of the future generation, to make them more tolerant and ensure that they do not insult people due to their different religion, race, nationality, worldview or other characteristics. Tolerance allows everyone to live according to his or her faith and personal views. In the past, the term was viewed only in the context of religion. Later, as suggested by different sources, the scope of its understanding was broadened to include ethnic groups, homosexuals and other minorities.

I'd like to share my personal experience. Often I've heard Kobuleti-dwellers express their disdain towards ethnically different Roma people of Gelauri: "Gelauri?! It is a gypsy settlement, how can he live there?" I've heard similar and worse phrases, which is certainly shameful. However, it wouldn't be right if I didn't talk about the other side of the coin, a positive side. Today, I can safely say that such attitudes have weakened. This is confirmed by the fact that the principal of

Gelauri Public School No.5, a dignified woman, succeeded and after much effort, labour and door-to-door visits, to enrol Roma children in the school. This will allow them to learn in Georgian (which they are very happy about), make friends with Georgian students and forge warm relationships. I believe that such steps will take us far!

I have witnessed discrimination of people due to their untraditional orientation a number of times, both ethnic Georgians and foreigners. Because they dress differently and lead a different life, people often call them names, beat them and insult them for their beliefs. Georgians especially hate people with different sexual orientations, as clearly confirmed by impressions and reactions after seeing a movie that was released two months ago. The movie is called "And then we danced" and was directed by a Georgian film director. It combines topics of different sexual orientations and passion for Georgian dance. Part of the society that "is concerned about the future" and "loves order" is still protesting against the plot of the movie. To them it is unacceptable for Georgian men with centuries long culture to have freedom with regards to their sexual orientation. According to them, this will corrupt the younger generation and change their attitudes. The protest stirred quite a commotion and anarchy and it was covered by television and press on a daily basis. Certainly, this had a significant influence on our country's reputation. An intolerant country confirmed, yet again, its disrespect and intolerance toward contemporariness! However, at the same time, I'd like to underline the growth of the role of tolerant people in society. Let me give you another example from my native region. In Ajara, the number of people that are tolerant toward individuals with different religions, nationalities and abilities, in order for them to exist freely, receive education and work, is growing

As we know, in 2009, Norway implemented a programme in nine regions of the country, in an attempt to establish an inclusive environment. In Ajara, the first educational institution where children with disabilities were able to enrol and began to forge friendships with other students was Teimuraz Jorbenadze Public School No. 3. I am very proud of this fact because it is my school. I'd like to also add that there are a total of 184 Islamic cult buildings, including 37 temples in our region, which is indicative of our positive attitude toward Islam.

As they say, hope never disappears!.. And certainly, the new generation represents this hope; young people who have a great interest in development,

advancement, everything positive... The generation that aims to introduce, deepen and thoroughly establish novelties in our country. With their efforts and sympathy they will be able to create a tolerant society, tolerant Georgia, which will become exemplary for other states in the next couple of years. Us, the youth, should manage to create a tolerant country with the state's help and support of adults that are thinking like us. We should manage to deepen the field of education, create an interesting environment and raise a generation with improved awareness. Tolerance should be our road to development! Difference should not remain a significant barrier, an insurmountable obstacle among people! We should be able to love, respect and appreciate one another... I hope that years later I'll be able to say that I, Elene Dolidze, live in a tolerant, developed Georgia!

მე ვირჩევ თანასწორობას, იმიტომ, რომ...

„ყველა ადამიანი დაბადებით თავისუფალია და კანონის წინაშე თანასწორია, განურჩევლად რასისა, კანის ფერისა, ენისა, სქესისა, რელიგიისა, პოლიტიკური და სხვა შეხედულებებისა, ეროვნული, ეთნიკური და სოციალური კუთვნილებისა, წარმოშობისა, ქონებრივი და წოდებრივი მდგომარეობისა, საცხოვრებელი ადგილისა“ საქართველოს კონსტიტუცია, მუხლი 14

დაცინვა... გარიყვა... შეურაცხყოფა... დაშინება... ძალადობა... მუქარა... რა განცდას იწვევს ეს სიტყვები თქვენში? პირადად ჩემთვის, ეს არის ჩამონათვალი ადამიანთა ურთიერთობაში მიუღებელი მოქმედებებისა, რომელიც ჩაღეჭილა გულის ბნელ და ყინულივით ცივ კუთხეში. ამ სიტყვების საპირისპირო იქნება: ტოლერანტობა, პატივისცემა, მეგობრობა, ერთი სიტყვით - თანასწორობა.

საზოგადოება განსხვავებულს ყოველდღიურად რიყავს, დასცინის, განაქიქებს - არ იღებს იმ წრეში, რომლის მთლიანობასაც თავად აწესებს. რატომ? პასუხის გაცემა მარტივი როდია.

ჩემი აზრით, პირველი მიზეზი არის შიში. მათ ეშინიათ იმის, ვინც რაღაცით განსხვავდება მათგან. ეშინიათ, განსხვავებულები უმრავლესობად არ გადაიქცნენ. მთავარი პრობლემა კი ისაა, რომ „ხალხს ხშირად სძულს ერთმანეთი, რადგან ეშინია ერთმანეთის, მათ ეშინიათ ერთმანეთის, რადგან არ იცნობენ ერთმანეთს“ (მარტინ ლუთერ კინგი). მაგალითად, რომი თავის მოსახლეობას ორ ნაწილად ჰყოფდა: „პატრიციები“, ანუ სრულუფლებიანი რომაელები-

ბი და „პლებეები“, სადაც შედიოდა ყველა ადამიანი, ვინც არ იყო რომაელი. ისინი თავიდან უფლები იყვნენ, თუმცა გავიდა დრო, შეიქმნა ორგანო, რომელიც მათ უფლებებს ითვალისწინებდა და ეს ჯერ კიდევ ჩვენს წელთაღრიცხვამდე. მაშ, რა გვჭირს დღეს?

ადამიანთა უმეტესობას ჯერ კიდევ არ ესმის, რატომ უნდა ავირჩიოთ თანასწორობა; რატომ უნდა ვიბრძოლოთ არა მარტო საკუთარი, არამედ სხვისი უფლებებისთვისაც. არადა, ვაჟა-ფშაველა საუკუნის წინ წერდა: „ბალახი ვიყო სათიბი, არა მწადიან ცელობა; ცხვრადვე მამყოფე ისევა, ოღონდ ამშორდეს მგელობა“. ეს ნიშნავს, რომ მას მსხვერპლობა მოსწონდა? არა! უბრალოდ, იმდენად წარმოუდგენელი იყო მისთვის მოძალადედ ყოფნა, რომ ერჩივნა მსხვერპლი ყოფილიყო. ეს არის სწორედ - არა ძალადობას! ამ თვალსაზრისის გასამყარებლად კი საკმარისია დავამატოთ ფრაზა: „...მუდამ მზად ვიყო დაჩაგრულების მცველა“.

რატომ ვსაუბრობთ ძალადობაზე? ძალადობის ერთ-ერთი მთავარი მიზეზი, ჩემი აზრით, სწორედ ისაა, რომ ადამიანებს არ ესმით მთავარი - რომ ჩვენ თანასწორნი ვართ და არავის აქვს სხვისი თავისუფლების შელახვის, დამცირების ან რაიმე ნიშნით გამორჩევისა და გარიყვის უფლება!

წარმოვიდგინოთ თავი იმ ადამიანის ადგილას, ვისაც ვრიყავთ. ვიცით, რა ხდება მის ცხოვრებაში? ვიცით, რას გრძნობს, როცა რიყავენ და დასცილიან? არ ვიცით და ემპათიის გარეშე, ვერც ვერასდროს მივხვდებით; ზოგჯერ მჩაგვრელი თავად იყო მსხვერპლი და ცდილობს, სხვაზე გადმონათხიოს ქვეყნობიერი თუ გააზრებული ბოღმა; ზოგჯერ, უბრალოდ, არ სურს განსხვავებულის მიღება. იმდენად გრძელია ეს ჩამონათვალი, რომ რთულად წარმოსადგენია, რით შეიძლება ვუმველოთ ამ ყველაფერს...

მაგრამ მხოლოდ ჩაგვრა არ არის პრობლემა. რატომ განიკითხავენ ადამიანები ასე აქტიურად სხვებს? რატომ შეურაცხყოფენ მუდმივად და რატომ გახდა თუნდაც კიბერბულინგი ასეთი პოპულარული? „არ განსაჯო შენი მეზობელი მანამ, სანამ სამი დღით მაინც არ წარმოიდგენ თავს მის ადგილას“, - გვასწავლის ჩრდილოამერიკული ანდაზა. „რაც გინდათ, რომ გაგიკეთონ ადამიანებმა, თქვენც იგივე გაუკეთეთ მათ,“ - სახარებისეული ეს სიტყვები ზეპირად ვიცით, მაგრამ ვასრულებთ?

ქართველების კიდევ ერთი პრობლემაა ადამიანთა გონებაში ოდითგანვე ხის ფესვებივით ღრმად ჩაჭრილი სტერეოტიპები: ქალი უნდა იყოს სამზარეულოში, ქალმა უნდა მიხედოს შვილებს; კაცი უნდა მუშაობდეს, არ უნდა ქარგავდეს, კერავდეს, არც საჭმელს ამზადებდეს, ეს ქალის საქმეა; დღესდღეობით უამრავი ადამიანი ამსხვრევს ამ სტერეოტიპებს, მაგრამ ეს ფრაზები მაინც გვესმის, არადა, საუკუნეების წინ გვყავდა ისეთი ნოვატორები, ვინც ქალის გამეფება შეძლო; ვინც ქალებს ურთულესი საქმეების მოსაგვარებლად მოლაპარაკებებზე გზავნიდა; ვინც თქვა: „ლეკვი ლომისა სწორია, ძე იყოს თუნდა ხვადია“... ეს ყველაფერი ხომ ჩვენი კულტურის ნაწილია? რატომ დგას ჩვენში თუნდაც ქალისა და მამაკაცის თანასწორობის პრობლემა ლამის 8-9 საკუნის შემდეგაც? ნუთუ არ სჯობს, ერთხელ და სამუდამოდ გადავჭრათ სტერეოტიპული აზროვნების ფესვები (რატომ ჰგონიათ, რომ ეს ისტორიაზე უარის თქმაა და საკუთარი იდენტობის წინააღმდეგ წასვლა? პირიქით, სწორედ ჩვენი და ვაცობრობის ისტორიისა და კულტურის საუკეთესო იდეებისა და გამოცდილების მიღებაა! მე ასე ვხედავ!)? უბრალოდ, ავდგეთ და გავიციოთ ერთმანეთი! დავაფასოთ ერთმანეთის ძლიერი მხარეები! თუკი ყველა შეძლებს საკუთარი შესაძლებლობების ბოლომდე წარმოჩენას, მაშინ ხომ ქვეყანაც უფრო ძლიერი გახდება? ილიაც ხომ ამბობდა: „მიეცით ნიჭსა გზა ფართო“, რადგან გვარიშვილობა, კანის ფერი, წარმომავლობა, გენდერი და ა.შ. კი არაა გადამწყვეტი, არამედ კონკრეტული ადამიანის შესაძლებლობები. და ჩვენი სიძლიერე სწორედ მრავალფეროვნებაშია და არა იმაში, რომ რობოტებივით ერთნაირები ვიყოთ.

„ჩემი ოცნებაა, რომ ჩემი ოთხი შვილი ერთ მშვენიერ დღეს ცხოვრობდეს ისეთ ქვეყანაში, სადაც მათ შესახებ იმსჯელებენ მათი თვისებების, ხასიათის და არა კანის ფერის მიხედვით“, - წერდა მარტინ ლუთერ კინგი. და განა, ვის არ წამოსვლია ცრემლი, როცა „ბიძია ტომის ქოხს“ ვითხულობდა? ეს ცრემლები მხოლოდ წიგნის ფურცლებს დაეფრქვა და ცხოვრებაში არ გვაქვს თანაგანცდა?

ჩემთვის, თანასწორობა ასოცირდება ტოლერანტობასთან. ესაა ადამიანის შესაძლებლობა - აღიაროს, პატივი სცეს ან გაითვალისწინოს სხვა ადამიანის რწმენა, ქცევა, ღირებულებები. როგორც ამბობენ, „არცერთი ბავშვი არ იბადება ვაცთომძულე, მაგრამ ისინი შეიძლება გაიზარდნონ ესეთებად“, მაგრამ რატომ, როცა ირ-

გვლივ ამდენი კარგი მაგალითია? რისთვის ვიღებთ განათლებას? რისთვის ვსწავლობთ ისტორიას, თუ არაფერში გამოვიყენებთ? დავით აღმაშენებელი თავის შვილთან ერთად ყოველ ჰარასკევს დადიოდა მეჩეთში და ფულსაც სწირავდა. ის ხელს უწყობდა საქართველოში მცხოვრებ სომხებსა და ებრაელებს, რომლებიც უფლებრივად ქართველებთან იყვნენ გათანაბრებულნი. ღორის დაკვლაც კი აკრძალა იმ უბნებში, სადაც მუსულმანები ცხოვრობდნენ. აი, მას ესმოდა სწორედ, რომ „ჩვენი უფლება მთავრდება იქ, სადაც იწყება სხვისი“ და არ უნდა მივცეთ თავს უფლება, ჩვენი ქმედებით შევბღალოთ სხვისი თავისუფლება. და ეს ჩვენ, ქართველებს არ უნდა გვესწავლებოდეს, რადგან, ასწლეულების წინ, სწორედ ჩვენს მინაზზე იდგა ერთმანეთის გვერდით ეკლესია, სინაგოგა, მეჩეთი, ათემგა... ებრაელები საქართველოს მეორე სამშობლოს ტყუილად ხომ არ უწოდებენ?! ასევე უცხოელი ვაჭრებისთვისაც საქართველოს კარი მუდამ ღია იყო და თქვენ წარმოიდგინეთ, მოსახლეობის დიდ ნაწილს შეადგენდნენ მაჰმადიანი ვაჭრები, რომლებიც მუდმივად ან სეზონურად ცხოვრობდნენ საქართველოში.

ჩემი აზრით, თანასწორობა ცხოვრების ძირის გამამყარებელი ფესვია, რომელზეც დაყრდნობილია ჩვენი ყოველდღიურობა. პრობლემა კი, ზოგადად, თანასწორობის ცნობიერების არქონაშია. ვკითხულობთ და ვერ ვითავისებთ, გვესმის და მიღება არ გვინდა, ვიცით და ვერ ვიყენებთ...

მოდით არ გვინდა ვინმეს დაცინვა...

გარიყვა...

შეურაცხყოფა...

დაშინება...

ძალადობა...

მუქარა...

სამყარო იმდენად ჰარმონიულია, რომ ეს ქმედებები კოსმოსის კანონს ეწინააღმდეგება!!! სამყარო ხომ მრავალფეროვანია და მისგან მაინც ვისწავლოთ, როგორ ვიპოვოთ ჩვენი წილი ბედნიერების კუნჭული ამ ჰარმონიულ და მრავალფეროვან გარემოში! მაშინ ხომ აღარ იქნება კონფლიქტი, ბულინგი, ტერორი, ომი!!!

ამის მაგივრად შევინარჩუნოთ თ ა ნ ა ს წ ო რ ო ბ ა...

I CHOOSE EQUALITY BECAUSE...

“Everyone is free by birth and is equal before law regardless of race, colour, language, sex, religion, political and other opinions, national, ethnic and social belonging, origin, property and title, place of residence”

Constitution of Georgia, Article 14.

Mocking... exclusion... humiliation... intimidation... violence... threats. How do these words make you feel? To me, this is a list of actions that are unacceptable in human relationships, deposited in an ice-cold and dark corner of the heart. Opposite of these words are: tolerance, respect, friendship and in short - equality.

Society excludes, mocks and reprehends the different on a daily basis. It refuses to accept the different in its circle. Why? There is no easy answer.

I think that the first cause is fear, the fear of difference. They fear that the different will become the majority, while the most important problem is that “Men hate each other because they fear each other. They fear each other because they don’t know each other.” (Martin Luther King). For example, Rome used to divide its population into two parts: “patricians” or full-fledged Romans and “plebeians” or non-Romans. Initially plebeians had no rights but later they set up an agency that acknowledged their rights. This happened before Christ, so what’s wrong with us today?

Most people don’t understand why we should choose equality; why we should fight not only for our rights but also for rights of others. A century ago, Vazha Pshavela wrote: “I want to be a grass for mowing, I don’t want to be a scythe; I wish I could still be a sheep, as long as I can avoid being a wolf.” Does it mean that he liked being a victim? No! He couldn’t imagine himself being violent, so he

wanted to be a victim. This is exactly what No to Violence is about. This viewpoint is also evident in the following phrase: "...[Let me be] always ready to protect those who are oppressed."

Why are we talking about violence? I think that one of the primary reasons for violence is the fact that people don't understand the most important thing - we are all equal and no one has the right to infringe upon other people's freedom, to humiliate them or to subject them to distinction or exclusion on any basis!

Let's imagine ourselves in the place of the person that we are excluding. Do we know what's happening in their life? Do we know what he or she feels when she's excluded and laughed at? We don't, and without empathy we will never know. Sometimes the oppressors used to be victims themselves and now they are trying to poison others with their conscious or unconscious resentment. Sometimes they simply refuse to accept the different. The list of possible reasons is so long that it is difficult to say how to address this issue...

Oppression isn't the only problem. Why are people so actively judging others? Why are they constantly insulting others and why has cyber bullying become so popular? "Don't judge your neighbour until you stand in his place for at least three days" – a North American proverb teaches us. "Do unto others as you would have them do unto you" - we know these words from gospel by heart but do we practice them?

Another problem for Georgians is stereotypes that have been deeply engrained in our minds since ancient times: a woman's place is in the kitchen; a woman should take care of children; a man should be working and not embroidering, sewing or cooking, these are women's jobs. Today many people are breaking stereotypes but we still hear these phrases, even though centuries ago we had innovators, who had a woman ascend the throne, who sent women for negotiations in order to solve the most complex issues, and who said: "Lion cubs are equal, be they male or female". This is part of our culture, right? So 8-9 centuries later why are we still facing the problem of equality between women and men? Wouldn't it be better if we eliminated the roots of stereotypical thinking once and for all (why do they think that this would amount to a rejection of our history and our identity? To the contrary, it represents the embracement of the best ideas and experiences from history and culture of mankind! That's how I see it!). Let's just get to know one another! Let's value one another's strengths! The world would become stronger if everyone managed to showcase his or her abilities to the best possible extent. As Ilia put it, "Give a broad way to talent", because what is decisive is the individual abilities of a person, not his or her

pedigree, colour, origin, gender, etc. Our strength is in our diversity and not in being identical like robots.

"I have a dream that my four little children will one day live in a nation where they will not be judged by the colour of their skin but by the content of their character" - Martin Luther King wrote. Who hasn't cried when reading Uncle Tom's Cabin? Do we get teary only for a book and not feel sympathy in real life?

To me, equality is associated with tolerance. It represents an individual's ability to recognise, respect and consider another person's belief, behaviour and values. As someone said "Children aren't born misanthropic but they may grow up to be one." Why should they, when there are so many good examples around us? Why do we receive education? Why do we study history if we aren't going to use it? David Agmashenebeli visited a mosque every Friday with his son; he even made financial donations. He supported Armenians and Jews living in Georgia, their rights were equal to those of Georgians. He even prohibited slaughtering of pigs in areas settled by Muslims. He truly understood that "our rights end where another person's rights begin" and we really shouldn't let ourselves infringe upon another person's freedom. Georgians should know better because hundreds of years ago a church, a synagogue, a mosque and Atashgah were standing side by side on our land. It is no accident that Jews refers to Georgia as their second home. Georgia was always open to foreign merchants; moreover, Muslim merchants seasonally residing in Georgia represented a significant part of the population.

I believe that equality strengthens the foundation of our everyday life. The problem lies in the lack of awareness about equality in general. We read but we don't understand, we hear but we refuse to accept, we know but we can't use...

Let's not mock...

Exclude...

Insult...

Intimidate...

Use violence...

Threaten...

The world is so harmonious that these actions are against the laws of cosmos!!!
The world is diverse. Let's try to learn from it how to find our own corner of happiness in this harmonious and diverse environment. If we do that, there will be no more conflicts, bullying, terror, war!!!

Let's maintain equality instead...

მე ვირჩევ თანასწორობას, იმიტომ, რომ...

რა არის თანასწორობა?

„თანასწორობის უფლება ნიშნავს თანასწორი, ანუ თანაბარი შესაძლებლობების მქონე პირების მიმართ კანონით გათვალისწინებული თანასწორი მოპყრობის ვალდებულებას.“ - ასეთია ინტერნეტში მოძიებული განმარტება თანასწორობაზე.

ნუთუ მხოლოდ ეს არის თანასწორობა? კანონით გათვალისწინებული მოპყრობა მხოლოდ თანასწორი შესაძლებლობების მქონე პირების მიმართ?

ჩვენ ყველანი ვართ ინდივიდუალები და გვაქვს განსხვავებული გონებრივი, ფიზიკური, მატერიალური თუ სხვა სახის შესაძლებლობა. შესაბამისად, განსხვავებული შესაძლებლობის მქონე პირები თუ მოხვდებიან ერთსა და იმავე მდგომარეობაში, უნდა მოექცეს თუ არა კანონი მათ განსხვავებულად?

წარმოვიდგინოთ სამი სხვადასხვა სიმაღლის ადამიანი ბარიერის წინაშე. ერთს შეუძლია ბარიერს იქით დანახვა და ორს - არა. მოვექცეთ მათ თანასწორად და შევაყენოთ ისინი ერთსა და იმავე პლატფორმებზე. ამის შემდეგ ერთს, რა თქმა უნდა, ისევ შეუძლია ბარიერს იქით დანახვა, მეორეს - ნაწილობრივ და მესამეს - კვლავ არა. მიუხედავად ამისა, კანონი ითვალისწინებს, რომ სამივეს უნდა დაურიგდეს ერთი და იგივე პლატფორმა. სამართლიანია თუ არა კანონი?

უმრუნველყოფს თუ არა ის ბარიერს იქით დანახვას? რა თქმა უნდა, არა. ანუ თანასწორობა ყოველთვის არ ნიშნავს სამართლიანობას.

დიახ, მე ვირჩევ თანასწორობას, მაგრამ მე ვირჩევ სამართლიან თანასწორობას. მე ვირჩევ ისეთ თანასწორობას, რომელიც გვხედავს, გვითვალისწინებს და გვეხმარება.

როგორც უკვე ვახსენე, თანასწორობა შეიძლება არასამართლიანი იყოს. ჩვენს ქვეყანაში ეს არასამართლიანობა ხშირად გამოიხატება რელიგიური უმცირესობის შევიწროებით. მაგალითად, მუსლიმებისთვის დიდი შეურაცხყოფა იყო მეჩეთზე მინარეთის ჩამოხსნა, იმ გამართლებით, რომ ქრისტიანი მოსახლეობა ნუხდება. ჩემი აზრით, იგივე პრეტენზია შეიძლება ჰქონდეს მუსლიმ თემსაც, როდესაც ეკლესიის ზარების რეკვა დილის ათ საათზე იწყება და სრულ 5 წუთს გრძელდება. ეს განსაკუთრებით საგრძნობი იქნება პატარა სოფლებში მცხოვრები მუსლიმი საზოგადოებისთვის.

გარდა ამისა, მიუღებელია ის ფაქტიც, რომ ჯარში არ იწვევენ მამაკაცს, თუ ის ღვთისმსახურებაშია. Jamnew -სთან ინტერვიუში 23 წლის ახალგაზრდა ამბობს, რომ მამაოს წერილის შემდეგ, სადაც წერია, რომ ეს პიროვნება ღვთისმსახურებას ეწევა, ის აღარ გაიწვიეს ჯარში.

მაშინ, როცა საქართველოს არ აქვს სახელმწიფო რელიგია, მსგავსი ფაქტები პირდაპირი დისკრიმინაციაა რელიგიურ უმცირესობაში მყოფი წარმომადგენლებისა.

სახელმწიფოს მძიმე დამოკიდებულებასთან ერთად, მოსახლეობის მნიშვნელოვან ნაწილსაც უარყოფითი შეხედულება აქვს სხვა აღმსარებლობის პირებზე, განსაკუთრებით კი, მუსლიმანებზე. 23 იანვარს, „ლემონდის“ სტატიის მიხედვით, 2015 წელს ევროპაში, ტერაქტებიდან 6 თვის მანძილზე, მუსლიმების მიმართ ფიზიკური შეურაცხყოფა 50 %-ით, ხოლო ვერბალური 100%-ით გაიზარდა. ევროპის ქვეყნებიდან გამოწვევის არც საქართველო იყო. სოფელ ნიგვზიანში, წინწყაროსა და სამთაწყაროში მუსლიმებს დაემუქრნენ და რელიგიური რიტუალის ჩატარებაში ხელი შეუშალეს. გარდა ამისა, ქობულეთში მუსლიმთა პანსიონის კარებს ადგილობრივებმა ღორის თავი მიაჭედეს.

თუმცა, მიიჩნევა ადინიზმის ის ფაქტიც, რომ რელიგიაც ზღუდავს ადამიანის, განსაკუთრებით კი, მღვდრობითი სქესის უფლებებს და რელიგიის მიმდევრები უხეშად არღვევენ გენდერულ თანასწორობას. ეს ხდება ისლამშიც და ქრისტიანობაშიც. მაგალითად, იკრძალება განსხვავებული აღმსარებლობის ადამიანთან შეუღლება, მუსლიმან გოგონებს ეკრძალებათ ფრჩხილებზე ლაქის წასმა, ცოდვად ითვლება თავდაპირველი სიარული, შარვლის ჩაცმა და სხვა. საქართველოში საპატრიარქო დიდ გავლენას ახდენს აბორტზე, მაშინ, როცა ჩვენს ქვეყანაში ის ნებადართულია. ვთვლი, რომ რელიგია არ უნდა ერეოდეს მსგავს საკითხებში, ვინაიდან ეს ადამიანის პირადი არჩევანი და თავისუფლებაა, ასევე არ ითვალისწინებს ქალების იმ ნაწილს, რომელიც ათეისტია.

დიახ, მე ვირჩევ თანასწორობას, მე ვირჩევ რელიგიურ თანასწორობას, ვინაიდან ყველა ადამიანს თავისუფლად უნდა შეეძლოს სწამდეს ის, რაც სწამს. მე ვირჩევ, რელიგიურ მრავალფეროვნებას და თუ მე 16 წლის მოზარდი ვიზრდები ორი რელიგიის მატარებელ ოჯახში, მყავს განსხვავებული რელიგიის მეგობრები და ვთვლი, რომ ჩვენ ერთმანეთის თანასწორნი ვართ, ამის მიღწევას სხვებიც შეძლებენ.

აღმსარებლობასთან ერთად, ყველა ადამიანს აქვს განათლების მიღების უფლება. ღრმად მწამს, რომ სტაბილურ ცხოვრებას სწორედ განათლება უზრუნველყოფს. ეკონომიკური, სოციალური და კულტურული უფლებების საერთაშორისო პაქტის მე-13 მუხლის მიხედვით, პაქტის მონაწილე სახელმწიფოები აღიარებენ თითოეული ადამიანის განათლების მიღების უფლებას.

ამ კანონის წინაშე, ერთი შეხედვით, ყველა თანასწორნი ვართ, თუმცა დღევანდელ მსოფლიოში, უამრავი მიზეზის გამო, ძალიან ბევრ ბავშვს არ მიუწვდება ხელი ზოგად განათლებაზე. საქართველოში, კერძოდ, აფხაზეთში (გალში) თერთმეტივე სკოლა რუსულენოვანი გახდა, რაც, ბუნებრივია, დიდ დისკომფორტს უქმნის იმ ბავშვებს, რომლებმაც რუსული არ იციან და შესაბამისად, ვერ იღებენ სრულფასოვან განათლებას.

მიუხედავად იმისა, რომ განათლების უფლება ისევე აქვს ყველა ბავშვს, როგორც მე, ჩვენ ერთმანეთის თანასწორები მაინც ვერ

ვართ, რადგან, მათგან განსხვავებით, ამ შეთხვევაში კანონი ახერხებს ჩემს უზრუნველყოფას.

თუმცა, მინდა აღვნიშნო ისიც, რომ საქართველოში განათლება პროგრესირებს და მისი ხარისხი სულ უფრო იზრდება, ეს კარგად ჩანს მრავალფეროვან და განსხვავებულად მოაზროვნე თაობაში.

დიახ, მე ვირჩევ თანასწორობას, რადგან მსურს განათლების გარეშე დარჩენილ მოზარდებს ისევე ჰქონდეთ განვითარების შესაძლებლობა, როგორც მე. მე ვირჩევ ისეთ თანასწორობას, რომლის ფარგლებშიც სკოლის გარეთ დარჩენილ ბავშვებს ისევე ექნებათ მოსწავლის სტატუსი, როგორც მე.

უკვე აღვნიშნე, რომ სტაბილური ცხოვრება განათლებას მოაქვს, თუმცა როგორ შეიძლება მივაღწიოთ სტაბილურობას, როცა ჩვენი პლანეტა დღითი დღე სუსტდება?! მთელი რიგი მიზეზების გამო, მე ვთვლი, რომ XXI საუკუნეში, ხალხის გარდა, გარემოსაც უნდა ჰქონდეს შესაბამისი უფლება. დღესდღეობით დედამინა, ისე, როგორც არასდროს, განიცდის კლიმატის ცვლილებას. საქართველოზე დიდ გავლენას ახდენს გლობალური დათბობა. შესამჩნევად დნება მყინვარები, ამიერკავკასიის სამ ყველაზე დაბინძურებულ ჰაერიან ქალაქში თბილისიცაა, 90-იანებთან შედარებით საგრძნობლად იმატა გვალვამ, დატბორვამ და სეტყვამ, რაც უარყოფითად აისახება ჩვენს მოსავლიანობაზე და ნიადაგზე. თუმცა, საქართველო ასრულებს ისეთ რეგულაციებს, როგორცაა სათბური აირების გამოყოფის შემცირება, ეკოლოგიურად სუფთა მანქანების იმპორტი და ა.შ.

დიახ, მე ვირჩევ პიროვნულ და გარემოს თანასწორობას, რადგან მსურს თაობებმა გააგრძელონ დედამინასთან ჰარმონიულად ცხოვრება და არ უწევდეთ გამწვავებულ ეკოლოგიურ პრობლემებთან გამკლავება.

კიდევ ერთხელ, რა არის თანასწორობა?

ყველა ერთნაირია? ყველას უნდა ჰქონდეს ერთი და იგივე შესაძლებლობა, ერთნაირი ხელფასი და სახლი?

XX საუკუნეში საქართველო ფსევდო „თანასწორობით“ - კომუნიზმით იმართებოდა. მიუხედავად იმისა, რომ კომუნიზმის დროს და-

საქმებულთა მაჩვენებელი უფრო მაღალი იყო, ადამიანები „ჩარჩო-ებში“ იყვნენ მოქცეულნი. ვერ იზრდებოდნენ კარიერულად, ძნელი იყო განვითარება. მიუღებელი იყო განსხვავებული აზრის მქონდე პირი, საზოგადოებას არ შეეძლო საკუთარი შეხედულების დაფიქსირება, ცენზურა აკონტროლებდა და კრძალავდა ყველა ნაშრომს, რომელიც კი ოდნავ ეწინააღმდეგებოდა არსებულ რეჟიმს. ჩემი აზრით, სწორედ კომუნიზმა გვასწავლა, რომ თანასწორობა არ არის ერთფეროვნება, არამედ პირიქით, ის არის გზა მრავალფეროვნებისკენ და ინდივიდუალობისკენ. ის იცავს განსხვავებულობას და ეწინააღმდეგება დისკრიმინაციასა და ქსენოფობიას.

საქართველომ ერთხელ უკვე დააღწია თავი მარყუებში ყოფნას და დღეს აქტიურად მიიწევს წინ, განვითარებისაკენ.

დღევანდელობაშიც კი თანასწორობა სრულყოფილი არც ერთ ქვეყანაშია, მაგრამ ცნობიერების ამაღლებით, ერთმანეთის გათვალისწინებით, განათლებითა და ლოიალურობით ჩვენ შეგვიძლია მივაღწიოთ ჩვენს წარმოდგენაში არსებულ თანასწორობას.

მე ვირჩევ თანასწორობას, რადგან თანასწორობა არის თავისუფლება.

I CHOOSE EQUALITY BECAUSE...

What is equality?

“Right to equality is the principle that equal persons or those with equal abilities should be treated equally, provided in the law” - this is the definition of equality found on the Internet.

Is that all - equal treatment of persons with equal abilities, provided in the law?

All of us are individuals and we have different mental, physical, material and other abilities. Therefore, if persons with different abilities find themselves in equal circumstances, should the law treat them differently?

Let's imagine three individuals with different heights facing the same barrier. One can see beyond the barrier and two can't. Let's treat them equally and give them the same platform to stand on. We'll see that one can still see beyond the barrier, another can see partially while the third still cannot see. The law stipulates that all three of them should be provided with identical platform, so is the law fair or not? Does it ensure that all people can see beyond the barrier? Of course not, i.e. equality does not always mean fairness.

Yes, I choose equality, I choose fair equality. I choose equality that sees us, takes our needs into consideration and helps us.

As I mentioned earlier, equality can be unfair. In our country this unfairness often manifests in harassment of religious minorities. For instance, removing a minaret from a mosque on the grounds that it bothered Christians was a huge insult for

Muslims. Similarly, the Muslim community can complain about church bells that start ringing at 10.00 in the morning for five minutes, which is especially noticeable for Muslim communities living in rural areas.

In addition, it is unacceptable that clergymen are exempted from compulsory military service. In an interview with Jamnews, a 23-year old young man said that he was no longer required to join the army after he submitted a letter stating that he was a priest.

While Georgia does not have an official religion, such facts amount to direct discrimination against religious minorities.

In addition to the state's grave attitude, a significant portion of the population holds negative views about representatives of other religions, especially Muslims. According to an article published in Le Monde on 23 January, within 6 months after the terrorist attacks in Europe in 2015, physical attacks against Muslims grew by 50% and verbal attacks by 100%, and Georgia was no exception. In the villages of Nigvziani, Tsinskaro and Samtatskaro, Muslims were threatened and their religious rituals were interfered with. In addition, locals nailed a pig's head on the door of a boarding school for Muslims in Kobuleti.

However, I'd like to also note that religion limits human rights, especially women's rights and religious people grossly violate gender equality. This happens in Islam as well as in Christianity. As an example, it is prohibited to marry a representative of a different religion; Muslim girls are prohibited from wearing nail polish; it is sinful to not wear a hijab or to wear pants, etc. In Georgia, Patriarchy greatly influences abortion, which is legal in our country. I believe that religion should not be interfering with such issues because it is an individual's personal choice and freedom. Further, such an approach doesn't take into account women who are atheists.

Yes, I choose equality; I choose religious equality because everyone should be free to believe what they believe in. I choose religious diversity; I am a 16-year old teenager raised by a family that represents two religions; I have friends of different religions and I believe that we are equal. If I can do this, so can others.

In addition to religion, everyone has the right to education. I truly believe that education guarantees a stable life. According to Article 13 of the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, State Parties recognise that every individual has the right to receive an education.

It may seem that everyone is equal before the law; however, in today's world many children do not have access to an education due to various reasons. In Georgia and in particular, in Abkhazia (Gali), the language of instruction in all 11 schools is Russian, which naturally causes a great discomfort to children who do not speak Russian and therefore, cannot access education.

Even though all children, including myself, have the right to education, we're still unequal because unlike others the law can guarantee this right for me.

However, I'd like to also note that education is progressing in Georgia and its quality is growing gradually, as witnessed by diverse generations that think differently.

Yes, I choose equality because I want children left without education to have the same opportunities for development as me. I choose the kind of equality that allows children left outside of school to have the status of schoolchildren, just like me.

I noted earlier that education brings a stable life but how can we achieve stability when our planet is weakening every day?! For a number of reasons, I believe that in the 21st century not just people but also the environment should have its rights. Today, the earth is going through the climate change like never before. Global warming is significantly affecting Georgia. Glaciers are thawing and Tbilisi is among the most polluted cities in the South Caucasus; droughts, floods and hails occur more frequently, which negatively affects our crop yield and soil. However, Georgia is implementing regulations to reduce greenhouse gasses, import eco-friendly vehicles, etc.

Yes, I choose personal and environmental equality because I want future generations to continue living in harmony with the earth, without having to combat severe ecological problems.

So I ask once more, what is equality?

Is everyone the same? Should everyone have the same opportunity, the same salary or house?

In the 20th century, Georgia was ruled by pseudo "equality" - Communism. Even though during communism employment rate was higher, people were bound by certain limits. They couldn't grow from career perspective; they couldn't develop.

Different opinions were unacceptable, people were prevented from expressing their views, control was exercised through censorship and any piece of work that even remotely contradicted the existing regime was prohibited. I think communism taught us that equality is uniformity while in fact, quite the opposite is true - it is the path to diversity and individualism. It protects difference and does not accept discrimination and xenophobia.

Georgia was able to escape the chains and today it is actively moving forward, towards development.

No country practices perfect equality, however, through raising awareness, consideration, education and empathy we can accomplish equality that exists in our imagination.

I choose equality because equality is freedom.

მე ვირჩევ თანასწორობას, იმიტომ, რომ...

თანასწორობა და მრავალფეროვნება, იგივე მულტიკულტურალიზმი, ადამიანებს შორის განსხვავებულობის ხელშეწყობა და მიმღებლობაა. ჩემთვის ეს სიტყვა იმ ადამიანთა ინდივიდუალობის აღიარებაა, ვინც კანის ფერის, მოქალაქეობის, სექსუალური ორიენტაციისა თუ გენდერული თავისებურებებით უნიკალურები არიან. ჯერ კიდევ მე-18 საუკუნეში სულხან-საბა ორბელიანი ეცადა ევროპაში საქართველოს ინტეგრირებას. „მე ვარ ქართველი და, მაშასადამე, მე ვარ ევროპელი“, - ეს სიტყვები მე-20 საუკუნეში წარმოსთქვა ზურაბ ჟვანიამ და ამით მრავალსაუკუნოვანი მცდელობა მიღწეულად აღიარა. დღეს თითოეული ქართველი ამაცობს ვიზალიბერალიზაციით და ტკბება ევროპული ღირსშესანიშნაობებითა თუ სხვა მნიშვნელოვანი ფასეულობებით. ამიტომ მე ამაყი ვარ, რომ ვარ იმ ქვეყნის შვილი, რომელმაც შეძლო თავისი კულტურით, ღირებულებებით ევროპულ დიდ ოჯახში ჩემი და ჩემი თანატოლების დამკვიდრება.

მე 21-ე საუკუნის მოქალაქე ვარ, მინდა მშვიდობა და მიყვარს ჩემი ქვეყანა, ეს სიტყვები მართლ იმას არ განსაზღვრავს, თუ რა მინდა, არამედ იმ საოცნებო მდგომარეობასა და შესაძლებლობას, რომ ვილაპარაკო, პირველ პირში ვთქვა ის, რაც მინდა, რაც მანუხებს და არ მეშინოდეს უფროსების, სკოლის ადმინისტრაციის და ა.შ. არ ჩამითვალოთ ეს საუბარი ბავშვურ მიაშიტობაში. ეს ჩემს წინაპრებს ენატრებოდათ და ხშირად მსმენია ბებიაჩემის ჩივილი, მე ვინ მეკითხებოდა, ვის აინტერესებდა ჩემი აზრიო.

თანასწორობა, ეს ის სიტყვაა, რომელიც მე არ განმასხვავებს სხვებისაგან, არც ჩემთვისაა უცხო განსხვავებული რასის, ფერის, გვარისა თუ წარმომავლობის ადამიანი. „შეიძლება ამ სამყაროში მხოლოდ ადამიანი ხარ, მაგრამ ვილაციისათვის მთელი სამყარო ხარ“, - გარსია მარკესის ეს სიტყვები ძალას მმატებს, ჩვენ ხომ ადამის შთამომავალი ვართ. ერთმა ჩემმა მეგობარმა რელიგიაზე საუბრისას მკითხა, ჩვენ ხომ ერთი წინაპარი გვყავს და ადამი მსოფლიოს განასახიერებს, ჩავფიქრდი და დავეთანხმე. ისევ გარსია მარკესის სიტყვები მოვიძველე და ვუთხარი: „მე შენ მიყვარხარ, არა იმიტომ, ვინცა ხარ შენ, არამედ, იმიტომ, რომ ვინ ვარ მე, როცა შენ გვერდით ვარ“. დიახ, ვაცნობიერებ ადამიანთა გვერდით ჩემს პიროვნებას, ჩემს ინდივიდუალურ სურვილებს და ვგრძნობ, მე სამყაროს ნაწილი ვარ, მიუხედავად იმისა, რომ ჯერ პატარა და არასრულწლოვანი ვარ, ნამიკითხავს და სკოლაშიც ხშირად უთქვამთ, შენ გიცავს „ბავშვის უფლებათ კონვენცია“, მიფიქრია იმაზეც, რომ ეს კონვენცია თანაბრად იცავს სირიასა თუ ინგლისში მცხოვრებ ბავშვებს, ამერიკისა თუ საქართველოს მოზარდებს და მუამაყება, რომ ვარ იმ ქვეყნის შვილი, რომელიც მსოფლიო ცივილიზაციის ნაწილია. „ვინ მოყვარესა არ ეძებს, იგი თავისა მტერიო“, - უთქვამს შოთა რუსთველს და არც გასაკვირია, რომ ამ ციტატაზე გაზრდილებს არ გვეძლება მოყვასის სიყვარული, ვისწრაფით ევროკავშირისა თუ ნატოს წევრობისკენ თანასწორობის პრინციპითა და ჩვენი ეროვნული ღირებულებებით.

ჩემი რეგიონი, ეს ის რეგიონია, სადაც საოკუპაციო ხაზია და სკოლა, რომელშიც მე ვსწავლობ, ჯერაც იშუშებს დაბომბვის შემდგომ ნაიარევს, თუ რა მოხდა ომის დროს და რა გადახდა ჩვენს სკოლას, ამაზე საუბარი შორს წავიყვანს, მაგრამ შედეგი სახეზე გვაქვს და, ალბათ, ყოველი ადამიანი ხვდება იმ დანაკლისს, რაც ომმა ჩვენს ქვეყანას მიაყენა, დღესდღეობითაც გრძელდება ჩვენი ტერიტორიების მიტაცება და საზღვრის გადმონევა. როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, გვსურს ევროკავშირისა და ნატოში შესვლა, მაგრამ, ამასთან ერთად, საჭიროა ჩვენ მეზობელ ქვეყნებთან ურთიერთობის გამოსწორება, განსაკუთრებით რუსეთთან, ჩემი აზრით, მხოლოდ მოლაპარაკებით თუ შევძლებთ ტერიტორიების დაბრუნებას, ომმა ჩვენს ქვეყანას რა შედეგიც მოუტანა, კარგად მოგვხსენებათ. იაკობ გოგებაშვილი ამბობდა: „ვინც მოქმედობს, იღწვის, შეცდომას ვერასოდეს ასცდება. განა გონიერი მოქმედი, შეიგნებს რა თავის

შეცდომას, ჯიუტად როდი შეჩერდება მასზედ, იგი ცდილობს, რაც შეიძლება გაასწოროს თავისი შეცდომა და საქმე კეთილად წარმართოს“. შესაძლოა, მოლაპარაკებითაც არაფერი გამოვიდეს, მაგრამ, ყოველ შემთხვევაში, უნდა ვცადოთ.

მე გვარად ფარასტაევი ვარ, შეიძლება ითქვას, ოსური წარმოშობის, მემამყება ჩემი წარმომავლობა და ვიაზრებ, რომ საქართველოს ტერიტორია ჩემი მშობლიური მიწაა. მე ამ ქვეყნის შვილი ვარ და ვიცი, რომ ამ ორი ერის სიყვარულს წლები და საუკუნეები აკავშირებს, ვსწავლობ და ჩემი ძალისხმევა არ დარჩენილა უყურადღებოდ, დავკიდლოვდი პრეზიდენტის საჩუქრით და ვამაყობ, რომ ოჯახს ჩემი კომპიუტერით გარკვეული ფინანსური შენაძენი მოვეუტანე. ალბათ, იკითხავთ რას ვგრძნობ, როცა თანასწორობაზე ვსაუბრობ, იქნებ ქონებრივმა და სოციალურმა უსამართლობამ ამაღლებინა კალაში და გულში ნადები მინდა გითხრათ, რასაკვირველია, არა! მინდოდა, გამეაზრებინა და თემის სათაურიც ამას მოწმობს, ვიყავი თუ არა თანასწორი. ამიტომ მიხარია, რომ პარალელი გავავლე ბევრ იმ ქვეყანასთან, რომელშიც დევნილები არიან, ღარიბი და მდიდარი დღემდე აღირიცხება... ჩემს კლასში სხვადასხვა ეროვნების მოსწავლეებია, ამ თემის სათაურმა ერთგვარი კვლევის სურვილი გამიჩინა და პარალელურად ვაკვირდებოდი, გამოვიკითხე და ჩავინერე, თუ რა მდგომარეობაში იყვნენ ისინი, რას ნიშნავდა მათთვის თანასწორობა. ჩემი კლასის შემდეგ დაბალი საფეხურის მოსწავლეებს გავესაუბრე და აღმოვაჩინე, რომ ჩვენს სკოლაში არავინ ამხავილებდა ყურადღებას ეროვნებათა შორის განსხვავებაზე, არავისთვის იყო პრობლემა თანაკლასელის ეროვნება, აღმსარებლობა, გვარი, თუმცა მაინც პრობლემად რჩება ქონებრივი უთანასწორობა, რაც, ვფიქრობ, ღირებულებათა პრობლემა უფროა. ჩემმა კვლევამ გამახსენა, რომ ჩემს ოჯახშიცაა სამი ეროვნების წარმომადგენელი: ქართველი, ოსი, სომეხი და ერთ ჯერქვემ ტკბილად ვცხოვრობთ.

„გიყვარდეს მოყვასი შენი“, გვასწავლის უფალი, ქართველი კაცი ერთ თხილს ცხრა ძმას უყოფდა, ერთ ლუკმას სხვასაც უზიარებდა და ისტორიულად ერთ დიდ ოჯახში ცხოვრობდა. თუ ადამიანს არ ექნება სიყვარულის განცდა, წინ ვერ წავა, ვერ შეიქმნება დიდი ხელოვნება. თუ ადამიანი ვერ იტანს სხვის წინსვლას, შენაძენსა და სიახლეს, ის, ალბათ, ვერასოდეს იგრძნობს ბედნიერებას.

დღევანდელი მსოფლიოს მდგომარეობა მაინც არ მტოვებს გულგრილს, მესმის ბომბების ხმები სირიიდან, ისრაელიდან, სადაც, სულ რამდენიმე თვეა, რაც ჩემი კლასელი წავიდა და განვიცდი მის მდგომარეობას. წასვლისას ვხედავდი მის გაორებულ სახეს, როგორ უძნელდებოდა არჩევანი, მისთვის ისრაელიც და საქართველოც - ორივე მშობლიურია. მანამდეც წავიდა და დროებით დაბრუნებულს სიხარული და ქართული სიყვარული აკლდა, ის დღესაც ჩვენიანია და სკოლის ამბებს სოციალური ქსელით გადავცემ. ჩვენ ერთ სივრცეში, ერთ მსოფლიოში ვცხოვრობთ, ამიტომ ბომბების ხმა მაინც მესმის მსოფლიოს სხვადასხვა კუთხიდან და ემპათიის გრძნობა არ მაძლევს უფლებას, თავი დაცულად ვიგრძნო და არ გავიზიარო მათი მდგომარეობა. ჯორჯ ბერნარდ შოუს სიტყვები მახსენდება: „უდიდესი შეცოდება ჩვენი თანამემამულეების მიმართ, ესაა არა სიძულვილი, არამედ მათი ბედისადმი გულგრილობა“. მინდა ვითანამშრომლო იმ ორგანიზაციებთან, რომლებიც დაიცავს ადამიანთა უფლებებს. წინ ჩემი ცხოვრების მნიშვნელოვანი პერიოდია, დიდი ხანია, რაც არჩევნი გავაკეთე - მინდა საერთაშორისო ურთიერთობის კუთხით გავაგრძელო სწავლა. რასაკვირველია, ჩემი უმთავრესი საქმიანობა ოსებსა და ქართველებს შორის ურთიერთობის მოგვარება იქნება და მჯერა, ჩემი თაობა ამას წარმატებით გაართმევს თავს, რადგან ჩვენ ვიცით, რა არის თავისუფლება, ვიცით, რა არის თანასწორობა და ამ ღირებულებებისთვის არ დავიხვეთ უკან.

ნისლშია გახვეული ჩემი „გორის ციხე,“ მაგრამ ამაყად დგას. მის ჩრდილში ისევ ვხედავ საქართველოს დიდებულებას, ჩვენს საამაყო წინაპარს და მჯერა, რომ თამარის დროშა კვლავ იცავს ჩემს მიწა-წყალს, აერთიანებს ყველას, განურჩევლად მათი განსხვავებულობისა და წარმომავლობისა, მჯერა დემოკრატიული აღმშენებლობისა და მწამს, რომ „ვეფხისტყაოსნის“ იდეებზე გაზრდილ ვრს ევროატლანტიკურ სივრცეში მყარი ადგილი ექნება, სადაც, ჩემს თანატოლებთან ერთად, მეც შევძლებ ვთქვა: „მე ვირჩევ თანასწორობას!“

I CHOOSE EQUALITY BECAUSE...

Equality and diversity, i.e. multiculturalism is the promotion and acceptance of differences among individuals. To me this word signifies recognition of individuality of people that are unique because of the colour of their skin, their citizenship, sexual orientation or gender. As early as the 18th century, Sulkhani-Saba Orbeliani attempted to integrate Georgia's interests in Europe. "I am Georgian and therefore, I am European" - said Zurab Zhvania in the 20th century, recognising that the centuries long strive had been accomplished. Today every Georgian is proud of visa liberalisation and enjoys European sights and other important values. I am proud to be a child of the country that managed with its culture and values to find a place for itself in a big European family.

I am a citizen of the 21st century, I want peace and I love my country. These words do not just signify what I want but they also signify the wishful situation and the possibility to speak and say in first person what I want and what my concerns are, without fearing adults, the school administration, etc. Please, don't think of this as a childish naivety. My parents were dreaming about it and I often hear my grandmother complain that no one was asking for her input, no one wanted to know what she thought.

Equality is the word that does not distinguish me from others and I don't think about people of different race, colour, surname or origin as strange. "Maybe for the world you're a single person but for a single person you are the entire world" - these are the words of Gabriel García Márquez that give me strength; all of us are descendants of Adam. A friend of mine told me when we were talking about religion that we all share one ancestor and that Adam signifies the world. I thought about it and agreed. I also cited Gabriel García Márquez's words and

said: "I love you not because of who you are but because of who I am when I'm with you." Yes, I realise my personality, my individual wishes when I'm next to other people and I feel that I'm part of the world. Even though I'm young and a minor, I've read about it and they've often told me at school that the UN Convention on the Rights of the Child protects me. I thought about the fact that the Convention equally protects children living in Syria or in England, in the U.S.A or in Georgia, and I'm proud to be the child of the country that is part of the world civilization. "He who doesn't look for a friend is his own enemy" - said Shota Rustaveli and it is not surprising that those of us who grew up with this quote know how to love our friends, we strive to become a member of the EU or NATO based on the principle of equality and our national values.

My region is the region with the occupation line and the school that I attend is still nursing its wounds from bombing. What happened during the war and what our school had to go through is a very long story but the results are evident and I think everyone understands the damage brought upon our country by the war. They are still taking our territories and moving the border. As noted earlier, we want to join the EU and NATO but we also need to improve our relationship with our neighbouring countries, especially with Russia. I think that we can return our territories only through negotiations. We know all too well the consequences of war in our country. Iakob Gogebashvili once said, "He who acts, strives, can never avoid a mistake. Having understood the mistake, a reasonable person does not stop but instead, tries to correct it as much as possible and to handle the affair well." Nothing may come out of negotiations but in any case, we should try.

My last name is Parastaevi and I am of Ossetian origin. I am proud of it and I understand that the Georgian territory is my homeland. I am a child of this country and I know that these two nations have loved each other for years and centuries. I've been studying and my efforts have not gone unnoticed. I was awarded by the President and I'm proud to have won a computer for my family. You may ask what I feel when I talk about equality, perhaps material or social injustice prompted me to take a pen and express what I hold deeply in my heart. Certainly not! I wanted to share, as confirmed by the title of this essay, whether or not I was equal. So I am glad that I was able to draw a comparison with many countries with refugees, countries that still register the rich and the poor. There are students of different nationalities in my class. The topic of the essay prompted me to carry out a sort of research. I was monitoring, surveying and recording their situation, what equality meant for them. I interviewed schoolchildren that are younger than me and I discovered that no one pays any attention to different nationalities at our school; a classmate's nationality, religion, last name was not a problem for

anyone. However, material inequality is still a problem and I think that this is a problem related to values. My research reminded me that there are representatives of three nationalities in my family: Georgian, Ossetian and Armenian and we are living happily under one roof.

God teaches us to “love our neighbour”, a Georgian man shared a single nut with nine brothers, he also shared a single bite with others and historically lived in a large family. Unless people experience love, they can't advance, they can't create a great art. If a person hates another person's success, purchase or news, he will never feel happy.

I am not indifferent towards the current situation in the world. I can hear bombs in Syria, Israel. My classmate left for Israel several months ago and I am concerned about his situation. As he was leaving, I could see reluctance on his face, it was difficult for him to make a choice, both Israel and Georgia are his home. He had left before and he was missing joy and Georgian love. He continues to be our friend and I keep him updated about things that are happening at our school through social media. We live in one space, in one world, therefore I can hear bombs from different parts of the world and the feeling of empathy is not letting me feel safe, I feel for them. I remember a quote from George Bernard Shaw: “The worst sin toward our fellow creatures is not to hate them but to be indifferent to them.” I would like to work with organisations that protect human rights. I have an important period of my life ahead of me but I've made my decision a long time ago - I want to pursue my studies in international relations. I'll primarily focus on improving relationships between Ossetians and Georgians and I believe that my generation can achieve success in that respect because we know the meaning of freedom, the meaning of equality and we will not give up these values.

My “Gori Fortress” has been engulfed by mist but it still stands tall. In its shadows I can still see Georgia's grandeur, our praiseworthy ancestors and I believe that Tamar's flag is still protecting my land, it is bringing everyone together, irrespective of their differences and origins. I believe in democracy building and I know that the nation that grew up with the ideas of the Knight in the Panther's Skin will find a solid place in the Euro-Atlantic space, where together with my peers I'll be able to say: “I choose equality!”

მე ვირჩევ თანასწორობას, იმიტომ, რომ...

გამიმართლა, რომ რკინა-ბეტონის ნაცრისფერ კედლებში არ დავიბადე, თუმცა ბევრი მსმენია იმ დროზე, როდესაც ერთი კაცი წყვეტდა, სამას მილიონ ადამიანს რისთვის ესმინა, რა წაეკითხა, რა ელიარებინა ჭეშმარიტებად, ვის გვერდით ეპოვა ბედნიერება, როდესაც საქართველო - კულტურული მრავალფეროვნებისა და ტოლერანტობის უძველესი კერა - ტოტალიტარიზმის ბოროტმა მანქანამ აატალახა...

1948 წელს, მაშინ, როცა ჩვენი პლანეტა ფაშიზმის იარებს იშუშებდა, გაეროს გენერალურმა ასამბლეამ ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაცია მიიღო. სწორედ მას უნდა დაეცვა ადამიანები ჩავვრისგან, დისკრიმინაციისგან, ძალადობისგან. ჩვენი ქვეყანა, საუკუნეებია, ამ კოდექსს იცნობს, თანასწორობისა და ურთიერთპატივისცემის უზენაესობა, მითოლოგიური მემკვიდრეობიდან მოყოლებული, მუდმივად თან სდევს მის ყოფით კულტურას და ძვალსა და რბილში აქვს გამჯდარი. სიამაყით ვიწონებ თავს ჩემს უცხოელ მეგობრებთან გენდერული თანასწორობის მე-12 საუკუნის და ამასთან, ჩვენი ცივილიზაციის ერთ-ერთი უძველესი ტრაქტატით: "ლეკვი ლომისა სწორია, ძე იყოს თუნდა ხვადია" (შოთა რუსთაველი). რომ არა ჩვენთვის დამახასიათებელი საოცარი სტუმართმოყვარეობა, არ გვექნებოდა დედაქალაქის გულში წამომართული მართლმადიდებლური, კათოლიკური, გრიგორიანული და მაჰმადიანური სამლოცველოები და, თქვენ წარმოიდგინეთ, მამბდენური მიზგითიც კი, მაშინ, როდესაც ქრისტიანობა ოდითგანვე არა მარტო

ჩვენი სარწმუნოების, არამედ პოლიტიკის და ეროვნული იდენტობის როლსაც ასრულებდა. არ გვეცოდინებოდა სიტყვები: „სტუმარი ღვთისაა“, არ შეიქმნებოდა ვაჟა-ფშაველას „კოსმოპოლიტიზმი და პატრიოტიზმი“: „გიყვარდეს შენი ერი, შენი ქვეყანა, იღვანე მის საკეთილდღეოდ, ნუ გძულს სხვა ერები და ნუ გშურს იმათთვის ბედნიერება.“

ოთხმოცდაათიან წლებში თითქოს საბოლოოდ უარი ვთქვით კომუნიზმზე, კვლავ სისხლის, ნიჩბებით დაჩეხილი ქალებისა და ბავშვების ფასად. მაგრამ ის არსად წასულა, საზოგადოების ყველა ფენაში, ყველა ინსტიტუციაში შეაღწია, დღემდე ავად იხრჩნება და თვალებს გვთხრის. მისი გავლენა გამოიხატება ყველაფერში, რასაც ყოველდღიურ ცხოვრებაში აწყდება ჩვენი გასაწყლებული, ლამის მიწასთან გასწორებული და შიდა არეულობებით დაღლილ-დაქანცული ერი: თვალებდათხრილი ადამიანები რუსთაველზე, რომლებიც მუხანათურ ოკუპაციას აპროტესტებდნენ, თავიანთი პირადი ცხოვრების გამო ტაბურეტებით ნაცემი ახალგაზრდები, ფილმის ყურების გამო ქვებით თავგატეხილი მოზარდები; საზოგადოების გულგრილობა ყელგამოჭრილი, დასახიჩრებული და დამწვარი ტრანსგენდერი ქალების მიმართ, რომლებიც, პირველ რიგში, ისეთივე ადამიანები არიან, როგორებიც - ჩვენ. ეროვნების აღმნიშვნელი სიტყვის - „სომეხის“ სალანძღავად და შეურაცხმყოფელად ქცევა, მეზობელი ქვეყნების მოქალაქეების მიმართ უპატივცემულობა. შეუძლებელია, ორი სამყაროს - დასავლეთისა და აღმოსავლეთის საზღვარზე გაბმულ ხიდზე მცხოვრები ერი ამ მიზლის, „ვინც ჩვენთან არ არის, ის ჩვენი მტერია“ აბლაბუდაში გახლართულიყო, რომ არა გარე ძალა, ჩვენი მოსისხლე მტერი, რომლის კლანჭებშიც ერთმორწმუნეობის გამო ამოვყავით თავი, რომლის მიერ უხილავ ნაღმებად ჩათესილი შიში და სიძულვილი განსხვავებულის მიმართ არსად გამჭრალა და ის კვლავინდებურად, ცრუ სინშინდისა და პატრიოტიზმის სახელით წამლავს თაობებს.

1921 წელს, საბჭოთა რუსეთის მიერ საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის ოკუპაციისადმი პროტესტის ნიშნად, სახელოვანმა ქართველმა ახალგაზრდებმა: კონსტანტინე გამსახურდიამ, ვახტანგ კორტეტიშვილმა, პავლე ინგოროყვამ და ალექსანდრე აბაშელმა შავი ჩოხა-ახალუხი ჩაიცვეს გლოვის ნიშნად და ქართულ დამოუკიდებელ სახელმწიფოს ეკლესიაში პანაშვიდი გადაუხადეს.

პარადოქსია, რომ დღესაც იცვამენ ქართველი „ვაუკაცები“ ჩოხებს და შიშის ბარს სცემენ სექსუალური უმცირესობის წარმომადგენლებს. მეტიც, ჰომოფობიასთან ბრძოლის დღე, 17 მაისი, გამიზნულად თუ შემთხვევით, ოჯახის სინმინდის დღედ გამოაცხადეს, რამაც ნავთი გადაასხა უმცირესობის უფლებების დამცველთა და „ოჯახის სინმინდის“ დამცველ კომბლიან ჩოხოსნებს შორის გაჩაღებულ დაპირისპირების ცეცხლს.

ბუნებრივია, როდესაც საზოგადოება დაბრმავებულია ტოტალიტარიზმით, ვერ გათავისუფლებულა განსხვავებულისა თუ გამორჩეულისადმი შიშისა თუ სიძულვილისგან, ადამიანი გადარჩენის ერთადერთ გზას ირჩევს – ისეთივედ ყოფნას, როგორიც ყველაა, იმ ჩარჩოში „ჩაძრომას“, რომელიც საბჭოთა კავშირის მმართველობას ასე მოსწონდა, რომელიც ბუნების კანონს - მრავალფეროვნებას, სილამაზეს ანგრევს.

რომ არა ქართველისათვის დამახასიათებელი პატრიოტიზმი და შუეპოვარი თავგანწირვა, ჩვენი მიწა-წყალი და კულტურა ამდენ ჭირ-ვარამს ვერ გაუძლებდა. რომ არა ჩვენი მემამოხე სული, ვერ ვიქნებოდით ერთ-ერთი პირველი ქვეყანა, რომელიც საბჭოთა საცეცებიდან გათავისუფლებას მოახერხებდა. მოახერხა, რადგან უხსოვარი დროიდან გადარჩენისა და განვითარების მყარ, ძლიერ ფესვებზე დგას. თუ ყველას დავეუროქებდით, მოგონებებშიც აღარ იარსებებდა სიტყვა „ქართველი“, „ქართული“ ან „საქართველო“. იგი იმ წარსულს ჩაბარდებოდა, რომელიც საიდუმლოდ დარჩებოდა უკვე მიწაში მყოფთა შორის. ქართველის დაუმორჩილებელი სული დაუღალავად ებრძოდა სისტემას, რომელიც კატეგორიულად ეწინააღმდეგებოდა იმ მიმდებლობას, იმ ტოლერანტობას, თავისუფლებისადმი სიყვარულს, რომელიც არგონავტების დროიდან ჩვენს სისხლში ჩქეფს.

„უფალო! უსმინე შავარდენს,

მის ხელით გიგზავნი ბარათს,

მიშველე ღორებში ჩავარდნილს,

ღორებში დარჩენილს მარად...

ფიქრები სანყემსო ღორებზე

ყოველდღე ცრემლებით მსჯიდა.

უფალო, გალავნის ყორებზე

დამნიშნე ბელურა ჩიტად.“

ეს სიტყვები ქართველმა პოეტმა - პაოლო იაშვილმა დაწერა. 1937 წლის ზაფხულის ერთ პაპანაქება დღეს, ავტორმა ადამიანის საპყრობილედ ქცეული სამყაროსა და კარჩაკეტილი სისტემის წინააღმდეგ ღირსების ტყვია გაისროლა და მწერალთა კავშირის შენობაში თავი მოიკლა. იგი ებრძოდა სწორედ იმ რეჟიმს, რომელიც აკაკი ბაქრაძის თქმით, „მწერლობის მოთვინიერებას“ ცდილობდა, რომელიც ორუელის „ცხოველების ფერმის“ შემზარავ რეალობას წარმოადგენდა - სადაც ღორები ითვისებდნენ ყველაფერს, რაზეც ხელი მიუწვდებოდათ, იქნებოდა ეს მატერიალური სიმდიდრე თუ სხვისი თავისუფლება. ამ უმსგავსობას კი დღე და ღამ ქვეყნის კეთილდღეობაზე „ზრუნვით“ ამართლებდნენ და ირწმუნებოდნენ, რომ საზღვრებს გარეთ უსამართლობა და უბედურება სუფევდა. სწორედ ის ღორები, რომლებიც ჩვენს ბეჩავ ქვეყანას ადამიანების სახით მოევლინენ და რომელთაგანაც დაღწევის ძალა კი მხოლოდ ბელურა ჩიტებს, ანუ თავისუფლებამონყურებულ ადამიანებს შესწევთ.

ჩემი საკლასო ოთახის ფანჯარა ულამაზესი სომხური ტაძრის გუმბათს გაჰყურებს, იქვე, ქვემოთ, სინაგოგის ლამაზი კონტურები იკვეთება, ერთი ხელის განვდენაზე კი კოხტა და მშვიდი კათოლიკური ტაძარი წამოსკუპებულა. აქ და ასე დაიბადა ძლიერი საქართველო - თანასწორობასა და მრავალფეროვნებაში და მისი ძალა და მომავალიც სწორედ ესაა. ამიტომ, მე ვირჩევ თანასწორობას, როგორც ჩემს გენეტიკურ კოდს, როგორც ჩემი სამშობლოს ძლიერებისა და განვითარების ფუნდამენტს.

I CHOOSE EQUALITY BECAUSE...

I am lucky that I wasn't born within grey walls of reinforced concrete but I've heard a lot about the time when one person decided what three hundred million people would listen to, read and recognise as the truth, and where to find their happiness. It was when Georgia - the ancient hearth of cultural diversity and tolerance - was turned muddy by the evil machine of totalitarianism.

In 1948, when our planet was healing its wounds from fascism, the UN General Assembly adopted the Universal Declaration to protect people from oppression, discrimination and violence. Our country has known this code for centuries, supreme values of equality and mutual respect has always been part of its everyday culture, rooted in its flesh and bones. I am proud to share with my international friends one of the oldest tracts of our civilization that dates back to the 12th century: "The lion's cubs are equal, be they male or female" (Shota Rustaveli). If it wasn't for typical Georgian hospitality, we wouldn't have Orthodox, Catholic, Gregorian and Islamic places of worship in the capital city. There's even a Zoroastrian temple here, even though Christianity determined not only our religions but also our political and national identity. Otherwise, we wouldn't have phrases like "Every guest is God-sent", we wouldn't have Vazha-Pshavela's "Cosmopolitanism and Patriotism": "Love your nation, love your country, work for its welfare, don't hate other nations and don't envy their happiness."

In the 80s, it looked like we had finally given up communism, at the cost of blood, women and children slaughtered with oars, but in fact it didn't go anywhere, it has penetrated into all walks of life, in all institutions, it continues to badly decompose and gouge our eyes. Its influence manifests in everyday life of our miserable nation, exhausted with internal unrests and nearly driven into the ground: people

with their eyes gauged on Rustaveli, protesting treacherous occupation, young people beaten with stools due to their personal lives, teenagers whose heads were injured because some people threw rocks at them for watching a movie; public indifference towards mutilated and burnt transgender women with slashed throats, who are people like us; turning a nationality word - "Armenian" into a swear-word and an insult, disrespect toward citizens of our neighbouring countries. The nation living on the border between the West and the East would not have been tangled in the web of hate, the web of "If you're not with us? You're our enemy", if it hadn't been for the external force, our sworn enemy, whose claws we have found ourselves in because we share a common faith. Fear and hatred toward those who are different have been planted like mines by this force and they haven't gone anywhere, they continue to poison generations in the name of false sacredness and patriotism.

In 1921, to protest the Soviet Russia's occupation of the Democratic Republic of Georgia, distinguished representatives of Georgian youth: Konstantine Gamsakhurdia, Vakhtang Kotetishvili, Pavle Ingorokva and Aleksandre Abasheli put on black Chokha-Akhalokhis, a traditional male costume, and held a memorial service in a church for the independent state of Georgia, as a sign of mourning. Paradoxically, "courageous" Georgian men continue to dress in Chokha and terrorize sexual minority representatives. Moreover, the International Day against Homophobia, 17 May, was announced as a family holiness day intentionally or by accident, which poured gasoline over the confrontation between minority rights advocates and protectors of "family holiness" dressed in Chokhas and holding crooks.

Naturally, when society has been blinded by totalitarianism, it has not freed itself from the fear of those who are different and distinct, an individual chooses the only way they can survive - be exactly like others, continue to be bound by the frame that the Soviet Union authorities liked so much, which destroys the law of nature - diversity, beauty.

If it hadn't been for patriotism and the indomitable self-sacrifice of Georgians, our native land and culture would not have been able to withstand so many troubles and woes. If it hadn't been for our rebellious spirit, we wouldn't have been the first country that managed to escape the Soviet tentacles. Our country has been standing on strong, solid roots of survival and development since ancient times. Had we subdued ourselves to each enemy we had, the words "Georgian", "Georgia" wouldn't have existed even in memories. It would have been part of the past that remains a secret among those who are buried in the ground. The

unbroken spirit of Georgians continues to tirelessly fight against the system that firmly resisted acceptability, tolerance and love of freedom that has been coursing through our veins since the time of Argonauts.

“God! listen to the falcon,
I’m sending you a note through him,
Help me, for I remain among pigs eternally...
Thoughts about pigs to be pastured
Punished me every day with tears.
God, make me a sparrow
Sitting on the edge of a fence.”

These words were written by the Georgian poet, Paolo Iashvili. On a very hot summer day in 1937, the author fired a bullet against the world that had turned into a prison and the system that had its doors locked, and committed suicide at the Writers’ Union. He fought against the regime that, according to Akaki Bakradze, was trying to “Tame the art of writing”, which represented the horrifying reality of Orwell’s “Animal Farm” - where pigs took over everything they could get their hands on - be it material wealth or others’ freedom, justifying such abomination by “taking care” of the country and claiming that there was injustice and mystery outside the borders. Only sparrows or people who yearn freedom can get away from these very pigs that have taken on human faces in our miserable country.

My classroom window overlooks a dome of a very beautiful Armenian church. Nearby, one can also see the beautiful contours of a synagogue and a Catholic church standing peacefully and elegantly. This is where and how a strong Georgia was born - in equality and diversity, which is also Georgia’s power and future. Therefore, I choose equality as my genetic code, as a foundation of my homeland’s power and development.

მე ვირჩევ თანასწორობას, იმიტომ, რომ...

*„თანაბარი უფლებები ყველას,
განსხვავებული პრივილეგიები - არავის.“*

თომას ჯეფერსონი

თავისუფლება და თანასწორობა კაცობრიობის უდიდესი მონაპოვარია. „ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაციის“ პირველივე მუხლში წერია: „ყველა ადამიანი იბადება თავისუფალი და თანასწორი თავისი ღირსებითა და უფლებებით. მათ მინიჭებული აქვთ სინდისი და ერთმანეთის მიმართ უნდა იქცეოდნენ ძმობის სულიკვეთებით“. ჩვენს ქვეყანაში თანასწორობის უფლება აღიარებული და დაცულია კონსტიტუციით, კანონის წინაშე ყველა ერთნაირია. ეს იდეალური მდგომარეობა და დემოკრატიის უმნიშვნელოვანესი მახასიათებელია. მაგრამ, მინდა აღვნიშნო, რომ კანონით მინიჭებული უფლებები, გარკვეულ შემთხვევებში, მხოლოდ ლამაზ სიტყვებად რჩება და ადამიანებს უწევთ ხანგრძლივი ბრძოლა თავიანთი უფლებების დასაცავად.

ახლა უკვე დიდი ვარ, მეათე კლასის მოსწავლე. „სამოქალაქო განათლებას“ ვსწავლობ და სულ სხვანაირად დავინახე ყოველდღიური რეალობა. რაც ადრე ჩვეულებრივ მოვლენად მიმაჩნდა, იმას ახლა სხვა თვალთ ვუყურებ. ვთვლი, რომ ცხოვრება სულაც არ არის მხოლოდ მშვენიერი და, სამწუხაროდ, ადამიანები აწყდებიან უამრავ უსამართლობას.

ვფიქრობ, სკოლის დამთავრების შემდეგ უფლებადამცველი გავხდე და დავეხმარო მოქალაქეებს სიმართლის ძიებაში, ვასწავლო საკუთარი უფლებების დაცვა.

მე ვირჩევ თანასწორობას, იმიტომ, რომ გულს მტკენს უსამართლოდ დაჩაგრული ადამიანების ხვედრი.

მე ვირჩევ თანასწორობას, იმიტომ, რომ არ მინდა ვხედავდე პატარა, ლამაზ გოგონას ან საყვარელ ბიჭუნას დამფრთხალს და შეშინებულს, დიდი, ლამაზი, ცრემლიანი თვალებით, სადღაც დერეფნის ბოლოში დამალულს იმის შიშით, ვაითუ „დიდებს“ არ მოვეწონო და მათი ძალადობის მსხვერპლი გავხდეთ.

მე ვირჩევ თანასწორობას, იმიტომ, რომ არ მინდა საკლასო ოთახში უფრთხოდნენ საკუთარი აზრის გამოთქმას დაცინვის შიშით.

მე ვირჩევ თანასწორობას, იმიტომ, რომ არ მინდა წამართვან თავისუფალი სიტყვის თქმის უფლება, იმის გამო, რომ ვიღაცას ჩემი ნათქვამი არ მოეწონება. სიტყვის თავისუფლება ხომ კაცობრიობის უდიდესი მონაპოვარია.

მე ვირჩევ თანასწორობას, იმიტომ, რომ უზრუნველყოფილი იყოს ჩვენი საყვარელი ბებიების და ბაბუების ტკბილი სიბერე, ჰქონდეთ ღირსეული პენსია მათი ევროპელი თანატოლების მსგავსად და არ ეშინოდეთ სიცივის და შიმშილის, შეეძლოთ წამლის ყიდვა და დასვენება.

მე ვირჩევ თანასწორობას, იმიტომ, რომ ყველა ჩემი თანატოლი მშვიდ, მოსიყვარულე, მზრუნველ გარემოში იზრდებოდეს. ისინი არ უნდა იყვნენ ოჯახური ძალადობის მსხვერპლნი, მიტოვებულნი და უსახლკარონი, რომელთანაც არასოდეს მიდის „თოვლის ბაბუა“ თავისი ლამაზი ხურჯინითა და საჩუქრებით.

მე ვირჩევ თანასწორობას, იმიტომ, რომ ყველა ქალის უფლება დაიცვან ოჯახსა და სამსახურში, მათ როგორც თანასწორს ისე ეპყრობოდნენ და არასოდეს ძალადობდნენ მათზე ფიზიკურად, არ ემუქრებოდნენ სიცოცხლის მოსპობით და არასოდეს იღუპებოდნენ ქალები მამაკაცების ხელით.

მე მივესალმები ისეთ თანასწორობას, სადაც ყველას ერთნაირად ეპყრობიან და თანასწორობას, სადაც განსხვავებულ ადამიანებს საზოგადოების სრული მხარდაჭერა აქვთ.

მე მივესალმები ისეთ თანასწორობას, სადაც კანონი უზენაესია და მაღალი თანამდებობის პირები ყველაზე უფრო კანონმორჩილები არიან.

მე მივესალმები ისეთ თანასწორობას, სადაც სექსუალური უმცირესობების წარმომადგენლებს არ ჩაქოლავენ.

მე მივესალმები ისეთ თანასწორობას, სადაც აზრთა სხვადასხვაობა მიღებულია, სადაც კრიტიკულ აზრს უსმენენ, სადაც არ იყენებენ სიძულვილის ენას და ერთმანეთს არ უსწორდებიან განსხვავებული აზრის გამო.

მე მივესალმები ისეთ ქვეყანაში ცხოვრებას, სადაც სიმართლე და კანონი მეფობს.

ცხოვრება ხომ ასეთი ხანმოკლეა, ჰოდა, გავუღამაზოთ ერთმანეთს ყოველი დღე, ნუ გავიმეტებთ ერთმანეთს ძალადობისა და ფიზიკური ანგარიშსწორებისთვის, მოვუფრთხილდეთ და მოვეფეროთ ერთმანეთს. დავიცვათ თითოეული სიცოცხლე, ქართველებო, ჩვენ არა გვყავს დასაკარგი შვილები!

I CHOOSE EQUALITY BECAUSE...

*“Equal rights for all,
special privileges for none.”*

Thomas Jefferson

Freedom and equality are the greatest achievements of mankind. The very first article of the Universal Declaration of Human Rights reads: “All human beings are born free and equal in dignity and rights. They are endowed with reason and conscience and should act towards one another in a spirit of brotherhood.” In our country, the right to equality is recognised and protected by the Constitution; everyone is equal before the law. This is an ideal situation and a very important element of democracy, however, in some cases rights guaranteed by law remain on paper and people have to fight in order to protect their rights.

I’ve grown up; I’m a tenth-grader now. I study Civic Education, which has helped me see our everyday reality in a different light. I look at what I used to think of as ordinary from a different perspective. I believe that life isn’t always beautiful, as unfortunately people have to face many injustices.

I think about becoming a human rights advocate after I finish high school, in order to help others find the truth and teach them how to protect their rights.

I choose equality because seeing the fate of victims of injustice and oppression breaks my heart.

I choose equality because I don’t want to see a beautiful little girl or a lovely boy, startled and scared, with big beautiful and teary eyes, hiding somewhere at the

end of a hallway, thinking what if “older people” don’t like me and I become a victim of their violence.

I choose equality because I don’t want children to be afraid of expressing their opinions in the classroom, fearing that someone will mock them.

I choose equality because I don’t want anyone to take away my freedom of speech because someone didn’t like what I said. Freedom of speech is one of the greatest achievements of mankind.

I choose equality because I want our beloved grandparents to enjoy their lives, have a dignified pension, similar to their European peers, without fearing cold or hunger. I want them to be able to buy medications and go on vacations.

I choose equality because I want all children to grow up in a peaceful, loving and caring environment. I don’t want them to be victims of violence, abandoned and homeless. I want Santa to visit them every year, with his magical bag filled with gifts.

I choose equality because I want women’s rights to be protected in families and at work; I want them to be treated as equals and to never be subjected to physical violence or death threats. I want women to never be killed by men.

I welcome equality where everyone is treated equally and where different people enjoy full support of the society.

I welcome equality where people respect the rule of law, especially high-level officials.

I welcome equality where sexual minority representatives are not stoned to death.

I welcome equality where different opinions are accepted, where critical opinion is heard and hate speech is not used, where people aren’t assaulted for differing opinions.

I welcome living in a country ruled by the truth and the law.

Life is short, so let’s make each other’s day more beautiful, let’s not engage in violence and physical retaliation, let’s take care of one another and show affection. Georgians, let’s protect every single life. We cannot afford to lose any children!

მე ვირჩევ თანასწორობას, იმიტომ, რომ...

თანასწორობა თანამედროვე დემოკრატიული სახელმწიფოს აუცილებელი ელემენტია. ის თითოეული ჩვენგანის კეთილდღეობის წინაპირობაა, რადგანაც მის გარეშე განვითარება შეუძლებელია.

„ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაციის“ პირველივე მუხლი აცხადებს: „ყველა ადამიანი იბადება თავისუფალი და თანასწორი თავისი ღირსებითა და უფლებებით. მათ მინიჭებული აქვთ სინდისი და ერთმანეთის მიმართ უნდა იქცეოდნენ ძმობის სულიკვეთებით.“

თითოეული ჩვენგანი უფალმა განსხვავებული გააჩინა, გვაქვს სხვადასხვა გარეგნობა, ენა, რელიგია, კანის ფერი, შესაძლებლობა, თუმცა, აქვს კი ამას გადამწყვეტი მნიშვნელობა? ნუთუ ეს ყველაფერი განაპირობებს ურთიერთობებს, დამოკიდებულებებს და, რაც მთავარია, გრძნობებს?

ქართველი საბავშვო მწერალი და საზოგადო მოღვაწე იაკობ გოგებაშვილი თანასწორობის შესახებ წერდა, რომ „თანასწორუფლებიანობის პრინციპი განამტკიცებს ჰუმანურ დამოკიდებულებას სხვადასხვა ტომის ელემენტებს შორის. ბადაბებს ურთიერთნდობას და სიყვარულს, ამყარებს ადგილობრივ და არაადგილობრივ ნაყოფიერ ურთიერთგეგავლენას და ხელს უწყობს მიზნის მიღწევისთვის ერთსულოვან ბრძოლას... ვინრო რასობრივი განსაკუთრებულობით ნაკარნახევმა რეპრესიულმა ზომებმა შეიძლება მხოლოდ მავნე შედეგი მოგვცეს.“

აქედან გამომდინარე, გამომაქვს დასკვნა, რომ საქართველოში თანასწორობის იდეა არ არის ახლადწარმოშობილი თემა, თუმცა საკითხავია, რამდენად გაიაზრა და გაითვითცნობიერა ეს ცნება ქართველმა ერმა. ყველა ქართველისთვის იმის დაბრალება, რომ ისინი დისკრიმინაციას ეწევიან, არასამართლიანად მიმაჩნია, თუმცა, ჩვენდა სამწუხაროდ, არსებობენ ადამიანები, რომლებიც, გააზრებულად თუ გაუაზრებლად, არღვევენ თანასწორუფლებიანობას.

ჩემს ერს ბოლომდე თანასწორს ვერ ვუწოდებ მაშინ, როდესაც ათი წლის განმავლობაში ვხედავდი და ვიყავი მონაწილე იმისა, თუ როგორ გახდა პატარა არაბი გოგონა უთანასწორობის მსხვერპლი. ვარგად მახსოვს ჩემი პირველი დღე სკოლაში - 2009 წლის 14 სექტემბერი. სწორედ ამ დღეს ვნახე შვიდი წლის პატარა გოგონა. სამწუხაროდ, პირველი რაც მასში დავინახეთ, იყო მისი „განსხვავებულობა“, რაც მას გამოარჩევდა ყველა იქ შეკრებილი ბავშვისაგან.

ახლაც მახსოვს მისკენ გაშვებული ჩვენი პატარა თითები და მისი შეშინებული, დიდი შავი თვალები. ამას მოჰყვა გაუთავებელი კითხვები, თუ რატომ იყო ის „ასეთი“? რატომ ეცვა „ასე“? დედამისს რა ეკეთა თავზე? და წარმოიდგინეთ ამ დროს მისი მდგომარეობა, თუმცა ვერც ერთი ადამიანი ვერ იგრძნობს მის სულიერ ტკივილს, მანამ თვითონ არ გამოცდის. ახლა, როცა წამოვიზიარე და მახსენდება ის დღე, ვგრძნობ ტკივილს და ეს ტკივილი უფრო მიმძაფრდება, როდესაც ვიაზრებ, რომ ეს ყველაფერი მხოლოდ ერთი დღით არ შემოფარგლულა.

დიახ, ეს ყველაფერი რამდენიმე წელიწადს გაგრძელდა, უფრო და უფრო მწვავე ფორმით. ჩვენს ცნობისმოყვარეობას საზღვარი არ ჰქონდა. არ მოგვწონდა მისი კანის ფერი, მისი რწმენა - წარმოდგენები, ვგმობდით მის რელიგიას და თან ამ ყველაფერს ცხადად გამოვხატავდით. ბოლოს იმ შედეგამდე მივედით, რომ ჩვენ ის გავრიყვით. სწორედ ჩვენი დამსახურებით მან დუმილი არჩია. ყველაფერზე მეტად გული მაინც იმაზე მწყდება, რომ არ ყოფილა სათანადო რეაგირება მშობლებისგან, ადამიანებისგან, რომლებსაც უნდა გავეფრთხილებინეთ, უნდა დავერიგებინეთ, რომ ასე არ შეიძლებოდა. თუმცა, ჩვენ გვერდით იყვნენ მასწავლებლები, რომლებიც მუდამ იცავდნენ პატარა გოგონას ჩვენი შევიწროებისაგან.

აქედან გამომდინარე, ვასკვნი, რომ ამ ყველაფერში წვლილი უფროს თაობასაც მიუძღვის, რადგანაც მათ არ ჩავგინერგეს თანასწორობის საფუძვლები და პრინციპები. საბედნიეროდ, ამ ყველაფერს სამუდამო სახე არ მიუღია. არ ვიცი, რისი დამსახურებაა - დროის გასვლის, ჩვენი აზროვნებისა და ფასეულობების შეცვლის თუ უბრალოდ, განათლების დონისა და მსოფლმხედველობის ამაღლების, მაგრამ შედეგად მივიღეთ ის, რომ გოგონა ჩვენთვის უცხო აღარ იყო. მასში დავინახეთ ისეთი რაღაცეები, რასაც მანამდე ვერ ან არ ვამჩნევდით. ეს იყო მისი სიყვარულით სავსე თვალები, მეგობრობის სურვილი და უსაზღვრო სათნოება. მიუხედავად ჩვენი წარსული ქმედებებისა, მან მიგვიღო და შეგვიყვარა, ისევე, როგორც უკვე ჩვენ, მაგრამ დარწმუნებული ვარ, რომ მას ბევრი რამ წავართვით. პირველ რიგში, ლაღი ბავშვობა. ჩვენი ქმედებები გახდა მისი კომპლექსების მიზეზი. ეს ყოველივე დროსთან ერთად აღმოიფხვრა, მაგრამ, სამწუხაროდ, არა ბოლომდე. ჩვენ პატარა გოგონასგან ბევრი რამ ვისწავლეთ, ვნახეთ, როგორი დიდი რწმენა ჰქონდა რელიგიისადმი, როგორ უყვარდა მშობლიური ენა და როგორ სცემდა პატივს ჩვენს რელიგიას. მისი დამსახურებით და ასეთი ცხოვრებისეული მაგალითით, დარწმუნებული ვარ, რომ აღარცერთი ჩვენგანი აღარ დაარღვევს თანასწორობას, სხვას არ გახდის დისკრიმინაციის მსხვერპლს, საკუთარ შვილებს ასწავლიან და აუხსნიან თანასწორობის მნიშვნელობას.

აქედან გამომდინარე, შემძლია თამამად ვთქვა, რომ თანასწორობა ჩემთვის უმთავრესი იდეოლოგიაა. მე მინდა თანასწორი ვიყო არამართო ჩემს ქვეყანაში, არამედ ყველგან. მე არ მინდა გავხვდეთ დისკრიმინაციის მსხვერპლი, მე არ მინდა ჩავიკეტო, არ მინდა ჩემი პატარა ფრთები ვინმემ დამაჭრას. ჩემი ოცნებაა, რომ ჩვენს ქვეყანაში შეგვამჩნიონ და დაგვაფასონ არა რელიგიის ან კანის ფერის მიხედვით, არამედ, ჩვენი შესაძლებლობებით.

„თანაბარი უფლებები ყველას, განსაკუთრებული პრივილეგიები - არავის“.

I CHOOSE EQUALITY BECAUSE...

Equality is an integral element of a contemporary democratic state. It is a prerequisite of our prosperity because without it development is impossible.

According to the very first article of the Universal Declaration of Human Rights, "All human beings are born free and equal in dignity and rights. They are endowed with reason and conscience and should act towards one another in a spirit of brotherhood."

God created us different. Our appearance, language, religion, colour and abilities make us different. Is this of a decisive importance? Do relationships, attitudes and most importantly, feelings depend on this?

Georgian children's writer and public figure Iakob Gogebashvili once said: "The principle of equal rights reinforces human attitudes among different tribe elements. It creates trust and love, strengthens local and non-local fruitful influences and promotes a joint strive towards a shared cause ... repressive measures based on narrow racial characteristics can only lead us to a negative outcome."

Based on this, I conclude that the idea of equality is not a novel topic in Georgia, however the question is, has this notion been understood and recognised by the Georgian nation? It is unfair to accuse all Georgians of discrimination but unfortunately there are people who consciously or unconsciously violate equality of rights.

I cannot say that the Georgian nation is truly equal because for ten years I witnessed and was part of a small Arab girl becoming a victim of inequality. I remember my first day at school - September 14, 2009. That day, I saw a seven-year

old little girl. Unfortunately, the first thing that we noticed about her was how “different” she was; she stood out from all of us.

I remember our small fingers pointing at her and her scared big black eyes. This was followed by endless questions about why she was “like that”, why she was dressed “like that”, what was her mother wearing on her head. Can you imagine what she was feeling in that moment? You cannot feel her pain unless to experience it. Now that I’ve grown up, every time I reminisce about that day, I feel pain and this pain intensifies as I realise that it didn’t stop there.

It lasted several years and worsened gradually. Our curiosity had no limits. We didn’t like her skin colour, her beliefs - perceptions, we condemned her religion and we clearly expressed it. This led to us pushing her away. Because of us, she chose to stay silent. Most of all, I am upset because our parents, people who should have warned us, given us advice and told us not to behave like that, did nothing about it. However, teachers were constantly protecting the little girl from our harassment.

I find that the older generation is also to blame because they didn’t instil foundations and principles of equality in us. Fortunately, this was not a permanent situation. I don’t know if it was because in time we had started thinking differently and our values had changed, or because our education and worldview had improved, but the fact is that the girl was no longer a stranger. We saw in her things that we didn’t or couldn’t notice before. We saw her eyes filled with love, her desire for friendship and her unlimited kindness. Despite our past actions, she accepted us and fell in love with us, just like we did, but I’m certain that we robbed her of many things. First of all, we robbed her of a carefree childhood. As a result of our actions, she developed complexes. This was eliminated in time but unfortunately, not thoroughly. We learned many things from this little girl. We saw how deep her religious beliefs were, how she loved her mother tongue language and how she respected our religion. Because of her and as a result of our life experience, I am convinced that none of us will ever breach equality or subject someone to discrimination and we will teach and explain to our children the importance of equality.

As a result, I can say with confidence that equality is the most important ideology to me. I want to be equal not only in my country but everywhere. I don’t want to become a victim of discrimination. I don’t want to be locked in and someone to clip my little wings. It is my dream for someone to notice us and value us not because of our religion and colour but because of our potential.

“Equal rights for all, special privileges for none.”

ერთად, ჩვენი განსხვავებული თვისებებით, ჩვენ ვქმნით იდეებს, კულტურებს, ლამაზ ფერებს, სასიამოვნო ხმებს, საინტერესო ფორმებს. ამ მრავალფეროვნებაში, ამ თანასწორობაში, ჩვენ უკეთესი მომავლის იმედოვნებთ.

წინამდებარე კრებულში თავმოყრილია ევროპის საბჭოს საქართველოს ოფისის და საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს მიერ ორგანიზებული კონკურსის გამარჯვებული ესეები.

კონკურსში მონაწილეობა მიიღეს 15-დან 18 წლამდე ასაკის მოსწავლეებმა. მათ უნდა მოეზადებინათ თემა დღევანდელ საქართველოში თანასწორობის და მრავალფეროვნების მნიშვნელობის შესახებ, საკუთარ მოსაზრებებზე და გამოცდილებებზე და/ან საქართველოს ისტორიაზე, ლიტერატურასა და კულტურაზე დაყრდნობით. მოსწავლეებმა თემაში უპასუხეს კითხვას: მე ვირჩევ თანასწორობას, რადგან...?

წინამდებარე კრებული გამოიცა კამპანიის "მე ვირჩევ თანასწორობას" ფარგლებში, რომელიც ხორციელდება ევროპის საბჭოს პროექტის „დისკრიმინაციის, სიძულვილით მოტივირებული დანაშაულისა და სიძულვილის ენის წინააღმდეგ ბრძოლა“ მიერ, ევროპის საბჭოს 2016–2019 წწ სამოქმედო გეგმის ქვეშ დანიის სამეზობლო პროგრამის (DANEP) მხარდაჭერით.

Together with our different characteristics we create ideas, cultures, beautiful colours, enjoyable sounds, interesting forms. In this diversity, in this equality, we hope for a better tomorrow.

This is the collection of winning essays from a competition organised by the Council of Europe Office in Georgia and the Georgian Ministry of Education, Science, Culture and Sport.

Georgian students, aged 15-18 years-old, were invited to write an essay on their thoughts and experience of diversity and equality in Georgia today, and/or equality reflected through Georgian history, literature and culture. The students replied to the question: I choose equality because...?

This publication is part of the "I Choose Equality" campaign run by the co-operation project "Fight against Discrimination, Hate Crimes and Hate Speech in Georgia". The project is implemented under the Council of Europe's Action Plan for Georgia 2016-2019 with the financial support of the Danish Neighbourhood Programme in Georgia (DANEP).

GEO
ENG

ევროპის საბჭო არის ადამიანის უფლებათა მონივე ორგანიზაცია კონტინენტზე. იგი 47 წევრი სახელმწიფოსაგან შედგება, რომელთა შორისაა ევროპის კავშირის ყველა წევრი. ევროპის საბჭოს ყველა წევრმა სახელმწიფომ ხელი მოაწერა ადამიანის უფლებათა ევროპულ კონვენციას – ხელშეკრულებას, რომელიც გამიზნულია ადამიანის უფლებების, დემოკრატიისა და კანონის უზენაესობის დაცვაზე. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო ზედამხედველობს კონვენციის შესრულებას წევრ სახელმწიფოებში.

The Council of Europe is the continent's leading human rights organisation. It comprises 47 member states, including all members of the European Union. All Council of Europe member states have signed up to the European Convention on Human Rights, a treaty designed to protect human rights, democracy and the rule of law. The European Court of Human Rights oversees the implementation of the Convention in the member states.

www.coe.int

